

Bendrai finansuojama naudojantis Europos
Sjungos Europos infrastruktūros tinklų priemone

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

KIEKYBINIS MOKYTOJŲ, DALYVAVUSIŲ PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VEIKLOSE, NUOMONĖS TYRIMAS

Vykdytojai:

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto mokslininkai Arūnas Gudiničius, Vincas Grigas,
Indrė Jovaišaitė-Blaževičienė, Andrius Šuminas

2021 m. spalio-lapkričio mėn.

Vilnius

TURINYS

TYRIMO METODIKA.....	4
RESPONDENTŲ SOCIALINĖS-DEMOGRAFINĖS CHARAKTERISTIKOS	5
LYTIS	5
PEDAGOGINIO DARBO PATIRTIS	5
KLASĖS.....	5
DALYKAI.....	6
GYVENAMOJI VIETA	7
TYRIMO REZULTATAI.....	8
1. INFORMACIJOS INTERNETE PATIKIMUMAS IR SAUGUMAS.....	8
1.1. INTERNETO NAUDOJIMAS.....	8
1.2. SOCIALINIŲ TINKLŲ NAUDOJIMAS.....	8
1.3. TINKLŲ IR INFORMACIJOS SAUGUMO PAŽEIDIMO ATVEJAI.....	9
1.4. ŽALA DĖL TINKLŲ IR INFORMACIJOS SAUGUMO PAŽEIDIMŲ.....	9
1.5. INTERNETE PATEIKIAMOS INFORMACIJOS KOKYBĖS IR PATIKIMUMO VERTINIMAS	10
2. GRĖSMĖS MOKINIAMS INTERNETE IR JŲ SPRENDIMO BŪDAI.....	11
2.1. DOMĖJIMASIS MOKINIŲ VEIKIA INTERNETE	11
2.2. GRĖSMĖS MOKINIAMS INTERNETE.....	11
2.3. TAIKOMOS PRIEMONĖS STIPRINANT MOKINIŲ SAUGAUS ELGESIO GEBĖJIMUS INTERNETE.....	12
2.4. MOTYVACIJA MOKYTI MOKINIUS SAUGIAI NAUDOTIS INTERNETU	12
2.5. INFORMACIJOS SAUGESNIO INTERNETO TEMOMIS PAIEŠKA	13
2.6. MOKINIAMS KILUSIŲ PROBLEMŲ, SUSIJUSIŲ SU SAUGIU ELGESIU INTERNETE, SPRENDIMAS	13
2.7 SAUGAUS DARBO INTERNETE ORGANIZUOJANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ UŽTIKRINIMAS	14
3. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS	16
3.1. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS SAUGESNIO INTERNETO, MEDIJŲ RAŠTINGUMO, IT RAŠTINGUMO, KIBERNETINIO SAUGUMO, IDEOLOGINĖS PROPAGANDOS, PATYČIŲ IR KITOSE ŽALINGO TURINIO INTERNETE TEMOMIS	16
3.2. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SAUGESNIO INTERNETO TEMOMIS DAŽNUMAS.....	16
4. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VEIKLOS, JŲ ĮTAKA IR VERTINIMAS	18
4.1. DALYVAVIMAS PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VEIKLOSE	18
4.2. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ ĮTAKA INFORMUOTUMUI APIE SAUGŲ ELGESĮ INTERNETE	18
4.3. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ ĮTAKA MEDIJŲ RAŠTINGUMO KOMPETENCIJŲ STIPRINIMUI.....	19
4.4. DALYVAVIMAS „SAUGESNIO INTERNETO“ AMBASADORIŲ VEIKLOJE	20
4.5. SAUGESNIO INTERNETO AMBASADORIŲ VEIKLOS MOKYKLOSE	21

4.6. PAGALBOS POREIKIS SIEKIANČIĄ SĖKMINGAI INTEGRUOTI SAUGESNIO INTERNETO IR MEDIJŲ RAŠTINGUMO TEMAS Į UGDYMO VEIKLAS	22
4.7. LANKYMOSI SVETAINĖJE WWW.DRAUGISKASINTERNETAS.LT DAŽNUMAS	23
4.8. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VERTINIMAS.....	24
4.9. SVETAINĖS WWW.DRAUGISKASINTERNETAS.LT IR „KARŠTOSIOS LINIJOS“ ŽINOMUMAS ...	24
4.10. „VAIKŲ LINIJOS“ ŽINOMUMAS.....	25
APIBENDRINIMAS.....	27
IŠVADOS	29
REKOMENDACIJOS	30

TYRIMO METODIKA

„Saugesnio interneto“ projektą („Safer Internet Centre Lithuania: draugiskasinternetas.lt IV“) pagal CEF Telecom 2018-1 – Europos infrastruktūros tinklų priemonės Saugesnio interneto programą įgyvendina Nacionalinė švietimo agentūra kartu su partneriais – Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, asociacija „Langas į ateitį“ ir viešąja įstaiga „Vaikų linija“. Įgyvendinant programą visose Europos Sąjungos valstybėse sukurti nacionaliniai „Saugesnio interneto“ centrai. Projektu siekiama padaryti internetą patikima aplinka, įtraukti vaikus ir jaunimą į saugesnės interneto erdvės kūrimą.

Informacinio raštingumo draugija, Nacionalinės švietimo agentūros (toliau – NŠA) užsakymu, 2021 metų spalio 18 – lapkričio 5 dienomis atliko kiekybinį mokytojų, dalyvavusių projekto „Saugesnis internetas“ veiklose tyrimą. Tyrimo tikslas – įvertinti projekto „Saugesnis internetas“ įtaką mokytojų informuotumui apie saugų elgesį internete ir medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui.

Tyrimo metu anketos išsiųstos 448 respondentams, gauti 335 atsakymai (N=335). Tyrimo imtį sudarė mokytojai, dalyvavę projekto „Saugesnis internetas“ veiklose (renginiuose, mokymuose, jaunimo forumuose, SI dienoje, kūrybiniuose mokinių konkursuose) ir dirbantys su vaikais bei jaunimu nuo 5-19 metų.

Tyrimui reikalingi duomenys surinkti apklausos metodu, standartizuoto interviu būdu, naudojant su NŠA suderintą klausimyną. Taikytas CAWI metodas (angl. *Computer Assisted Web Interview*) – respondentai elektroniniu paštu gavo kvietimą dalyvauti apklausoje ir jiems patogiu laiku užpildė internetinę tyrimo anketą. Apklausa buvo anoniminė.

Duomenys buvo analizuojami naudojant SPSS programinę įrangą, skirtą analizuoti statistinius duomenis. Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai) ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas.

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose išlieka statistinės paklaidos tikimybė ir į tai reikia atsižvelgti duomenų interpretavimo metu. Šią statistinę paklaidą padeda įvertinti pateikta lentelė:

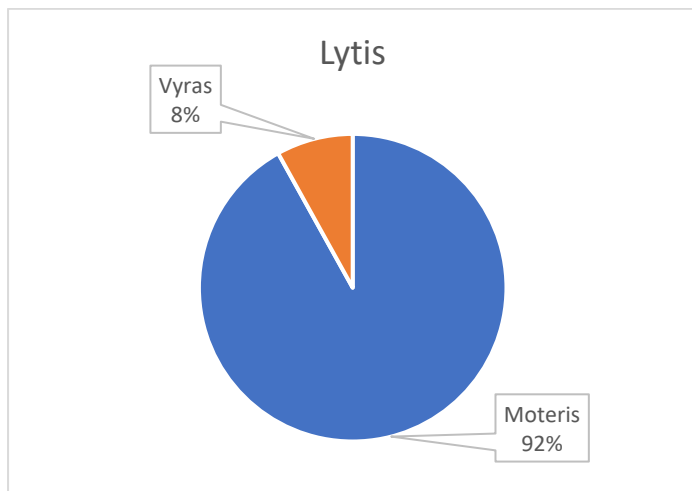
	Pasiskirstymas (proc.)								
N	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
300	2,5	3,4	4,0	4,5	4,9	5,2	5,4	5,5	5,7

Pavyzdžiui, jeigu šiame tyrime apklausus 335 respondentus gavome, kad 72,5 proc. apklaustųjų nurodė, kad socialinius tinklus naudoja labai dažnai, tai yra 95 proc. tikimybę, kad tikroji reikšmė yra intervale 72,5 proc. \pm 5,2 proc. (arba 67,3 proc. ir 82,7 proc.). Tikrosios reikšmės tikslumas yra mažesnis, kuo mažesnis analizuojamų atsakymų skaičius (ir atvirkščiai).

RESPONDENTŲ SOCIALINĖS-DEMOGRAFINĖS CHARAKTERISTIKOS

LYTIS

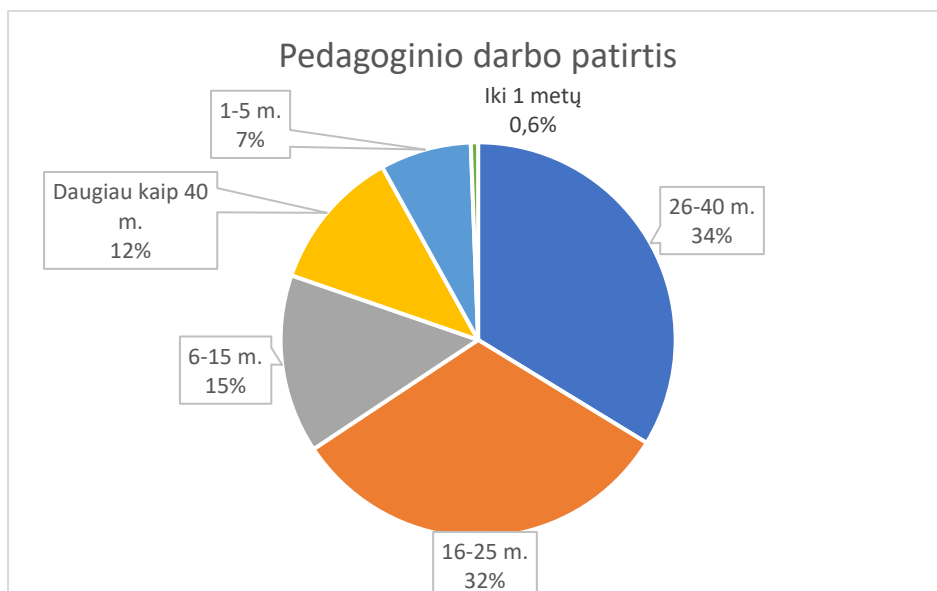
Absoliučią daugumą apklaustųjų sudarė moterys (92 proc.), vyrų (8 proc.).

1 pav. Lytis (proc., N=335). Jūsų lytis?

PEDAGOGINIO DARBO PATIRTIS

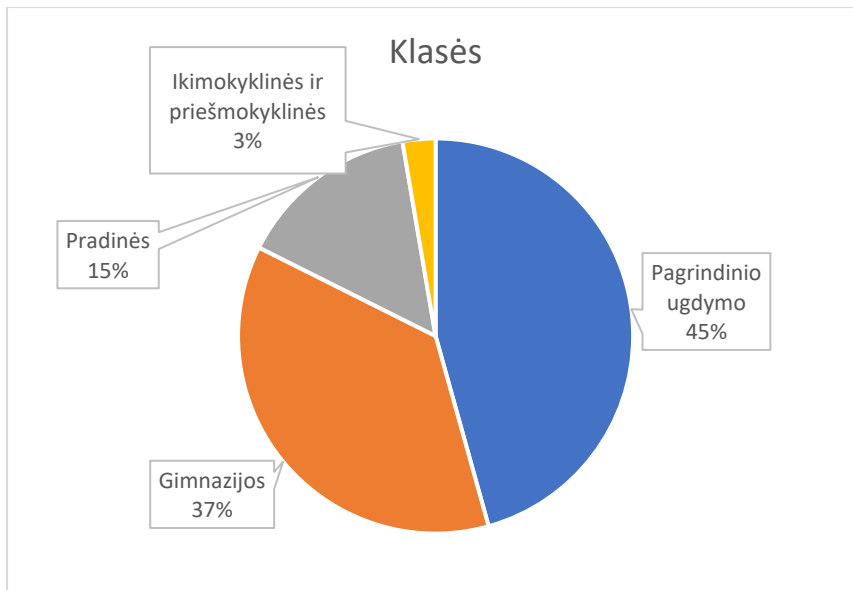
Didžiąją dalį apklaustųjų sudarė ilgą pedagoginę patirtį sukaupę pedagogai (68 proc.): pedagoginio darbo patirtis 26-40 m. (34 proc.) ir pedagoginio darbo patirtis 16-25 m. (32 proc.). Mažiau buvo respondentų su pedagoginio darbo patirtimi 6-15 m. (15 proc.), pedagoginio darbo patirtimi 1-5 m. (7 proc.), o tyrime dalyvavę respondentai su pedagoginio darbo patirtimi iki vienerių metų sudarė 0,6 proc.

2 pav. Pedagoginio darbo patirtis (proc., N=335). Jūsų pedagoginio darbo patirtis?

KLASĖS

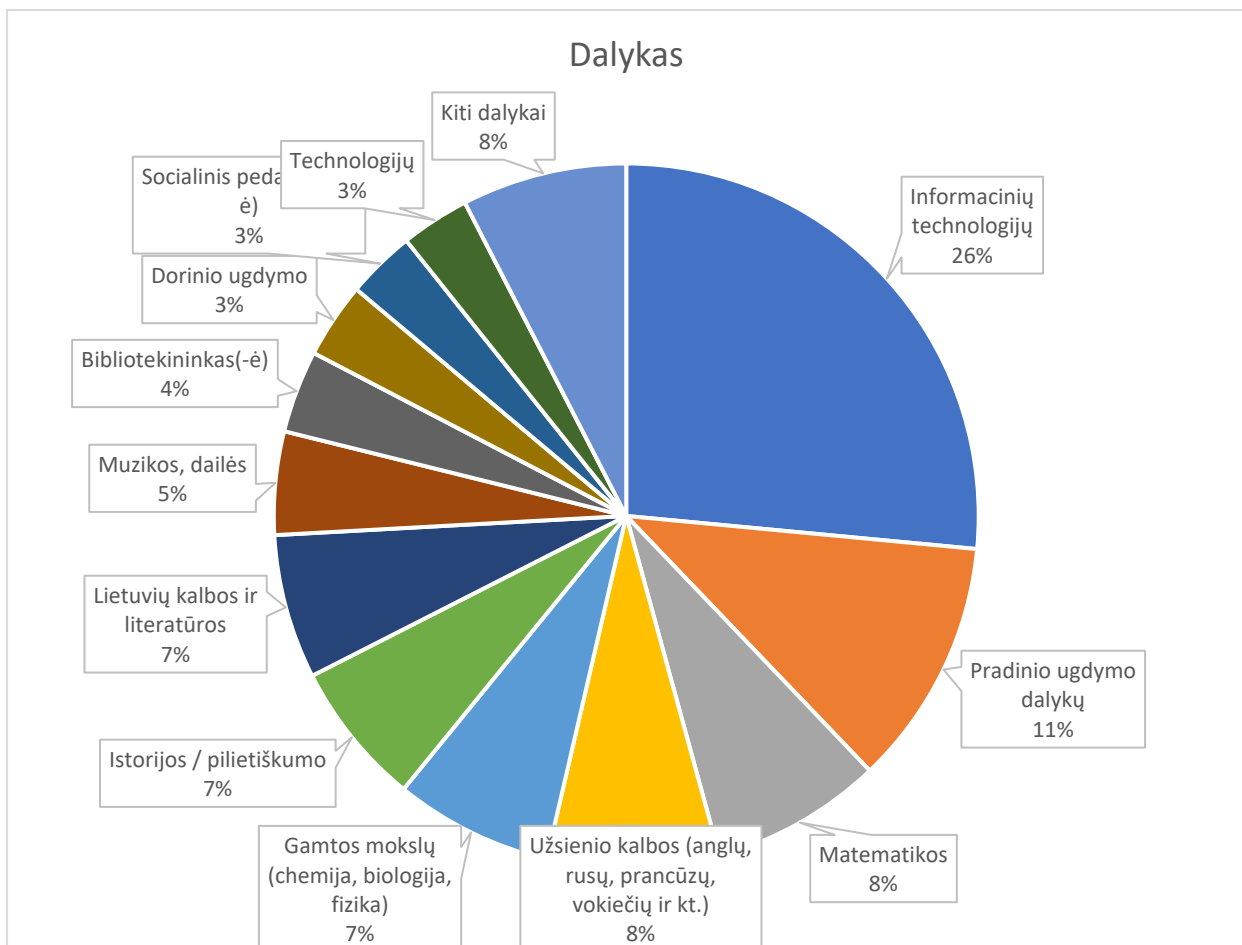
Daugiausia respondentų dirba su pagrindinio ugdymo klasėmis (45 proc.) ir gimnazijų klasėmis (37 proc.), mažiau buvo respondentų dirbančių su pradinėmis klasėmis (15 proc.), o mažiausią grupę sudaro respondentai, dirbantys su ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupėmis (3 proc.).

3 pav. Klasės (proc., N=335). Kokiose klasėse dirbate?

DALYKAI

Daugiausia tyrime dalyvavo informacinių technologijų (26 proc.) ir pradinio ugdymo (11 proc.) dalykus dėstančių pedagogų.

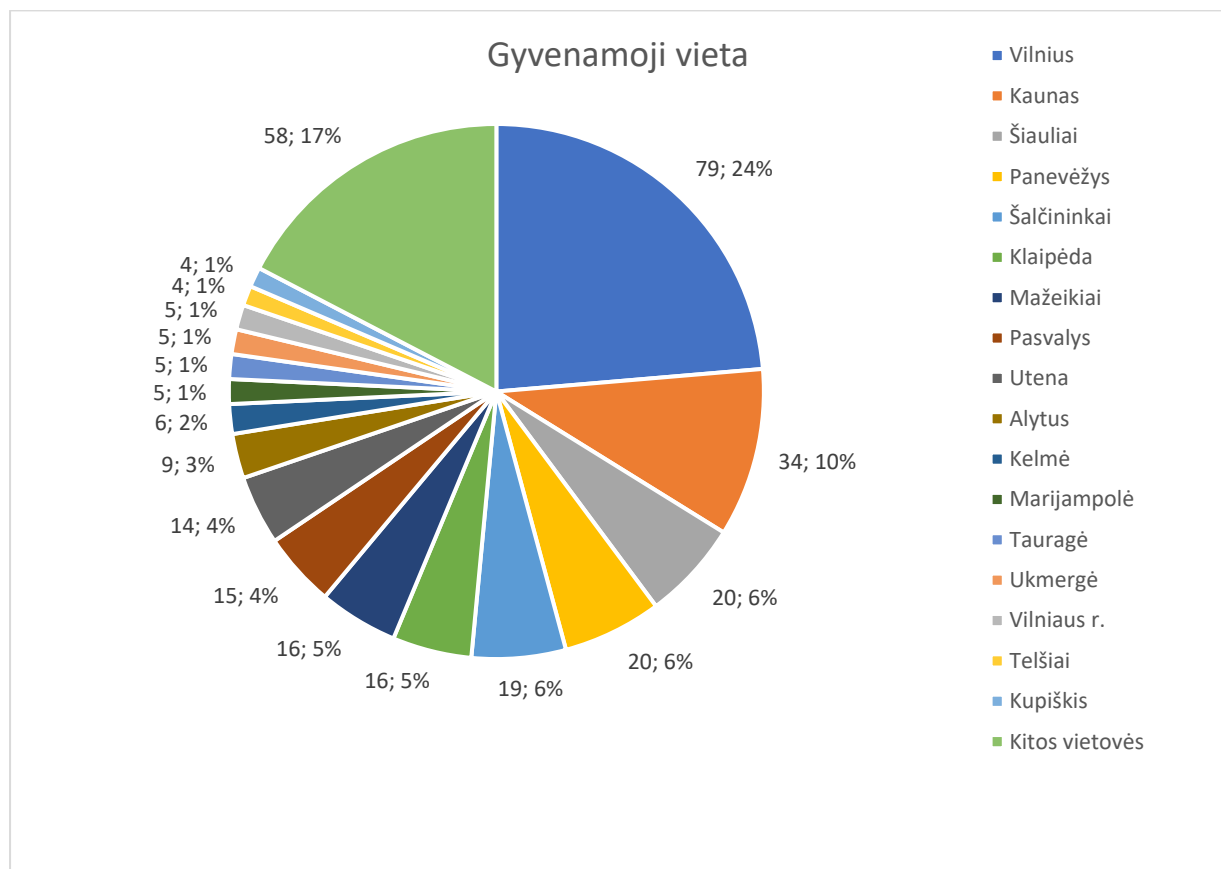

4 pav. Dėstomi dalykai (proc., N=335). Kokio dalyko / dalykų mokytojas esate?

Iš trisdešimt pozicijų sudarančio pedagogų dėstomų dalykų sąrašo likusius respondentus galima suskirstyti pagal procentines grupes: matematika; užsienio kalbos (anglų, rusų, prancūzų, vokiečių ir kt.; (po 8 proc.); gamtos mokslų (chemija, biologija, fizika); lietuvių kalba ir literatūra; istorija / pilietiškumas (po 7 proc.); muzika / dailė; bibliotekininkas (-ė) (po 5 proc.); bibliotekininkas (-ė) (4 proc.); dorinis ugdymas; socialinis pedagogas (-ė); technologijų (po 3 proc.). Fizinis ugdymas; matematika ir informacinės technologijos, nėra mokytojas (po 2 proc.); specialusis pedagogas(-ė); švietimo pagalbos specialistas (-ė); profesiniai dalykai; popamokinis ugdymas; neformalus ugdymas; klasės auklėtojas, ikimokyklinės klasės, geografija (po 1 proc.), ekonomika ir verslumas, nacionalinis saugumas ir patriotinis ugdymas, socialinis ir emocinis ugdymas, vizualinė reklama ir psichologas (-ė), sudarė po 0,3 proc. Dalykai, kurių grupę sudarė 6 ir mažiau respondentų, sugrupuoti bei pateikti kategorijoje „Kiti dalykai“ (8 proc.).

GYVENAMOJI VIETA

Daugiausia respondentų gyvena Vilniuje (24 proc.), Kaune (10 proc.), Šiauliuose (6 proc.), Panevėžyje (6 proc.), Šalčininkuose (6 proc.), Klaipėdoje (5 proc.), Mažeikiuose (5 proc.), Pasvalyje (4 proc.), Utenoje (4 proc.), Alytuje (3 proc.), Kelmė (2 proc.); Marijampolė, Tauragė, Ukmergė, Vilniaus r., Telšiai, Kupiškis (1 proc.). Vietovės, iš kurių po tris ir mažiau respondentų, sugrupuotos skiltyje „Kitos vietovės“: Druskininkai, Ignalina, Jonava, Jonavos r., Joniškis, Jurbarkas, Kaišiadorys, Kauno r., Kėdainiai, Kuršėnai, Molėtai, Molėtų r., Naujoji Akmenė, Pasvalio r., Plungė, Prienai, Raseiniai, Rokiškis, Skuodas, Šakiai, Šalčininkų r., Šiaulių r., Šilalė, Šilutė, Šilutės r., Širvintos, Širvintų r., Trakai, Trakų r., Varėna, Vilkaviškis, Visaginas, Zarasai.

5 pav. Gyvenamoji vieta (proc., N=335). Kur Jūs gyvenate?

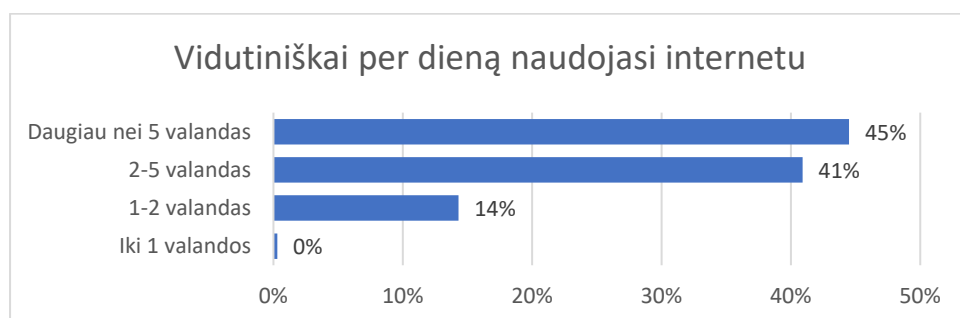
TYRIMO REZULTATAI

1. INFORMACIJOS INTERNETE PATIKIMUMAS IR SAUGUMAS

1.1. INTERNETO NAUDOJIMAS

Dauguma apklaustųjų yra itin aktyvūs interneto naudotojai. 45 proc. nurodė, jog internetu kiekvieną dieną naudojasi daugiau nei 5 valandas. Šiek tiek mažesnė respondentų dalis – 41 proc. internetu kasdien naudojasi nuo 2 iki 5 valandų.

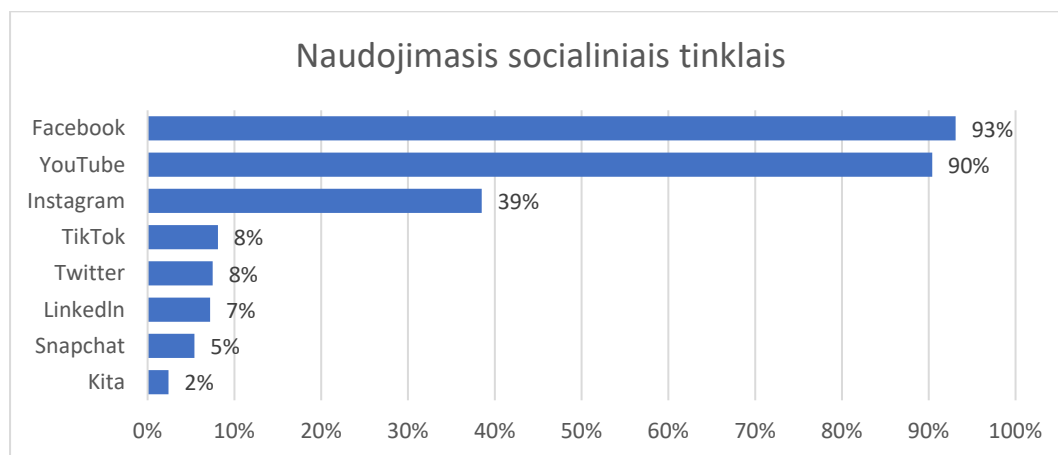
14 proc. tyrimo dalyvių internetu kiekvieną dieną naudojasi nuo 1 iki 2 valandų. Vos 0,3 proc. respondentų internetu kasdien naudojasi iki 1 val. Tarp tyrimo dalyvių neatsirado nei vieno asmens, kuris internetu nesinaudotų iš viso.

6 pav. Interneto naudojimas (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kiek vidutiniškai valandų per dieną Jūs naudojate internetu?

1.2. SOCIALINIŲ TINKLŲ NAUDOJIMAS

Tyrimo respondentų buvo prašoma nurodyti, kokiais socialiniais tinklais jie naudojasi (galima buvo pasirinkti kelis atsakymo variantus).

7 pav. Naudojimas socialiniais tinklais (proc., N=335, galimi keli pasirinkimai). Kokiais socialiniais tinklais naudojate?

Čia ryškiai išsiskyrė socialinių tinklų svetainė *Facebook* (naudojasi 93 proc. apklaustųjų) ir vaizdo turinio dalijimosi platforma *YouTube* (naudojasi 90 proc. apklaustųjų).

Nemaža dalis tyrimo respondentų (39 proc.) nurodė, jog naudojasi *Instagram* socialine platforma. Naudojimas kitais socialiniais tinklais buvo gerokai mažesnių apimčių. *TikTok* naudojasi 8 proc., *Twitter*

– 8 proc., *LinkedIn* – 7 proc., *Snapchat* – 5 proc. tyrimo dalyvių. Dar apie 2 proc. apklaustųjų nurodė, jog naudojami kitais socialiniais tinklais (buvo paminėtos specializuotos siauros paskirties platformos).

1.3. TINKLŲ IR INFORMACIJOS SAUGUMO PAŽEIDIMO ATVEJAI

Tyrimo dalyvių buvo prašoma nurodyti, su kokiais tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais jiems asmeniškai yra tekę susidurti (galima buvo pasirinkti kelis atsakymo variantus). Didžioji dalis apklaustųjų (85 proc.) yra asmeniškai susidūrę su nepageidaujama elektroninio pašto laiškais (angl. *spam*). Beveik du trečdaliai respondentų (65 proc.) turi susidūrimo su kompiuterių virusais patirties.

Susidūrimai su kitais tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais buvo gerokai retesni. 15 proc. apklaustųjų yra susidūrę su neteisėto ir žalingo turinio informacija (rasizmas, sadizmas, pornografija ir kt.) internete; 12 proc. su elektroninės prekybos pažeidimo atvejais, sukčiavimu, nesąžininga komercija; 10 proc. su informacijos ir paskyros duomenų klastojimu socialiniuose tinkluose; 4 proc. su duomenų išviliojimu apgaulės būdu (angl. *phishing*); 2 proc. su įsilaužimais į asmeninį kompiuterį ir 1 proc. su kitais tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais.

Beveik 8 proc. tyrimo dalyvių nurodė, jog jiems nėra tekę susidurti su tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais.

8 pav. Susidūrimai su tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais (proc., N=335, galimi keli pasirinkimai). Su kokiais tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais Jums asmeniškai yra tekę susidurti?

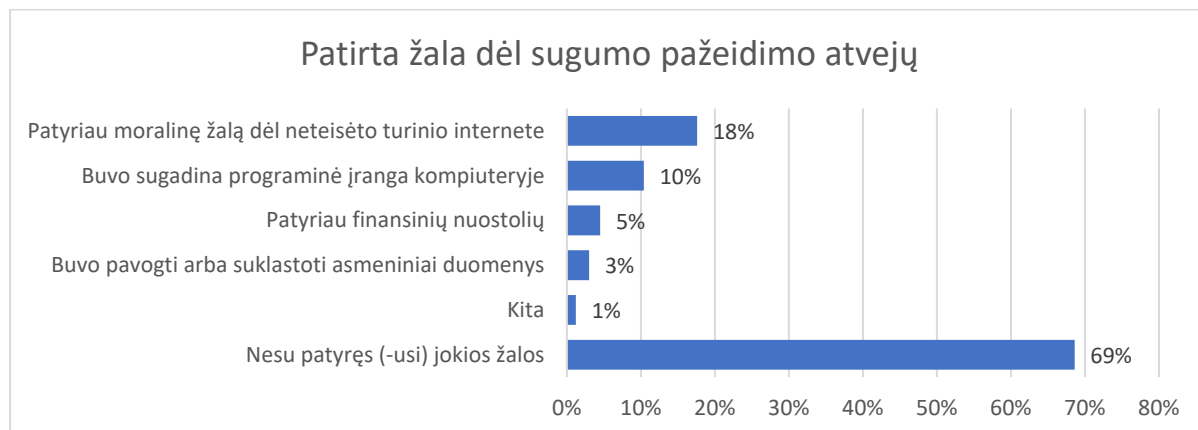
1.4. ŽALA DĖL TINKLŲ IR INFORMACIJOS SAUGUMO PAŽEIDIMŲ

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kokią žalą teko patirti dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejų (galima buvo pasirinkti kelis atsakymo variantus). Du trečdaliai respondentų (69 proc.) nurodė, jog jiems nėra tekę patirti jokios žalos dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejų.

18 proc. tyrimo dalyvių nurodė, jog patyrė moralinę žalą dėl neteisėto ir žalingo turinio, informacijos internete; 10 proc. pažymėjo, jog buvo sugadina programinė įranga jų kompiuteryje; 5 proc. teigė, jog

yra patyrę finansinių nuostolių dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejų; 3 proc. atsakė, jog jų atveju buvo pavogti arba suklastoti asmeniniai duomenys.

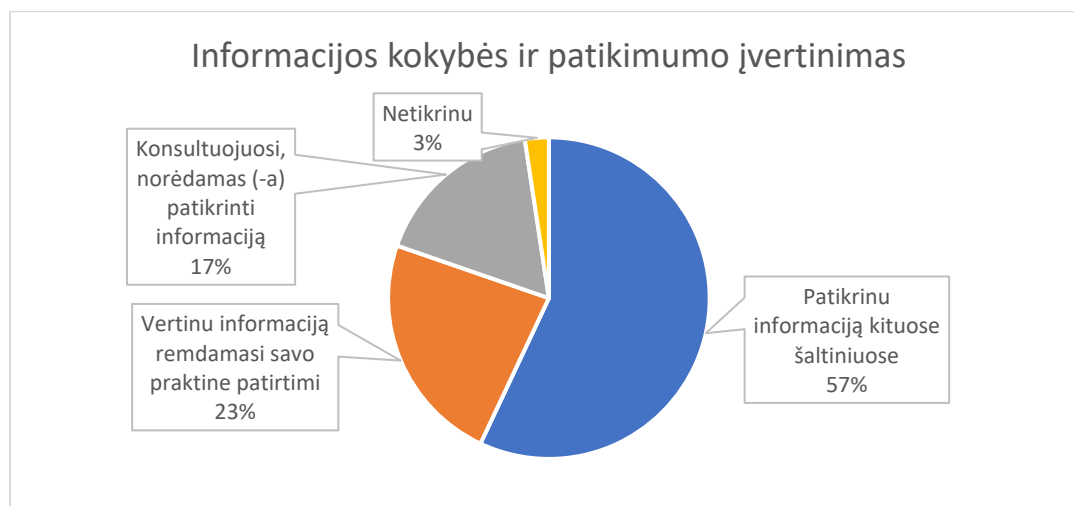
Dar apie 1 proc. apklaustųjų nurodė, jog yra patyrę kitokios žalos dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejų.

9 pav. Patirta žala dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejų (proc., N=335, galimi keli pasirinkimai). Kokios žalos Jūs patyrėte dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejų?

1.5. INTERNETE PATEIKIAMOS INFORMACIJOS KOKYBĖS IR PATIKIMUMO VERTINIMAS

Tyrimo dalyvių buvo prašoma nurodyti, kaip dažniausiai įvertina įvairiais kanalais gaunamos informacijos kokybę ir patikimumą.

10 pav. Internete pateikiamos informacijos kokybės ir patikimumo vertinimas (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kaip dažniausiai įvertinate įvairiais kanalais pateikiamos informacijos kokybę ir patikimumą?

57 proc. apklaustųjų nurodė, jog internete pateikiamą informaciją patikrina kituose šaltiniuose. 23 proc. pažymėjo, jog vertina informaciją remdamiesi savo praktine patirtimi, o 17 proc. atsakė, jog norėdami patikrinti informaciją konsultuojasi.

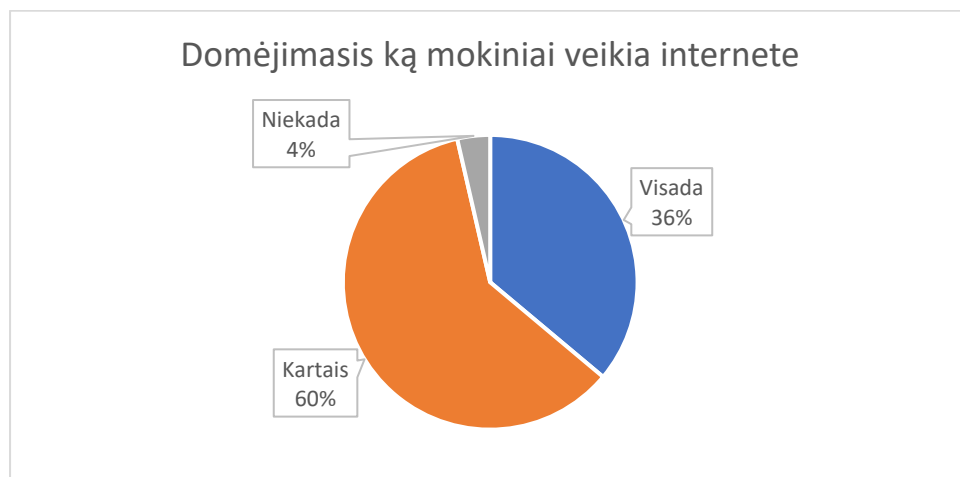
Apie 2 proc. tyrimo dalyvių nurodė, kad internete pateikiamos informacijos kokybės ir patikimumo niekaip netikrina.

2. GRĖSMĖS MOKINIAMS INTERNETE IR JŲ SPRENDIMO BŪDAI

2.1. DOMĖJIMASIS MOKINIŲ VEIKIA INTERNETE

Paklausti, ar domisi, ką internete veikia jų mokiniai, absoliuti dauguma apklaustųjų teigiamai atsakė į šį klausimą. 36 proc. nurodė, jog visada domisi savo mokinių veikla virtualioje erdvėje, 60 proc. pažymėjo, jog domisi kartais.

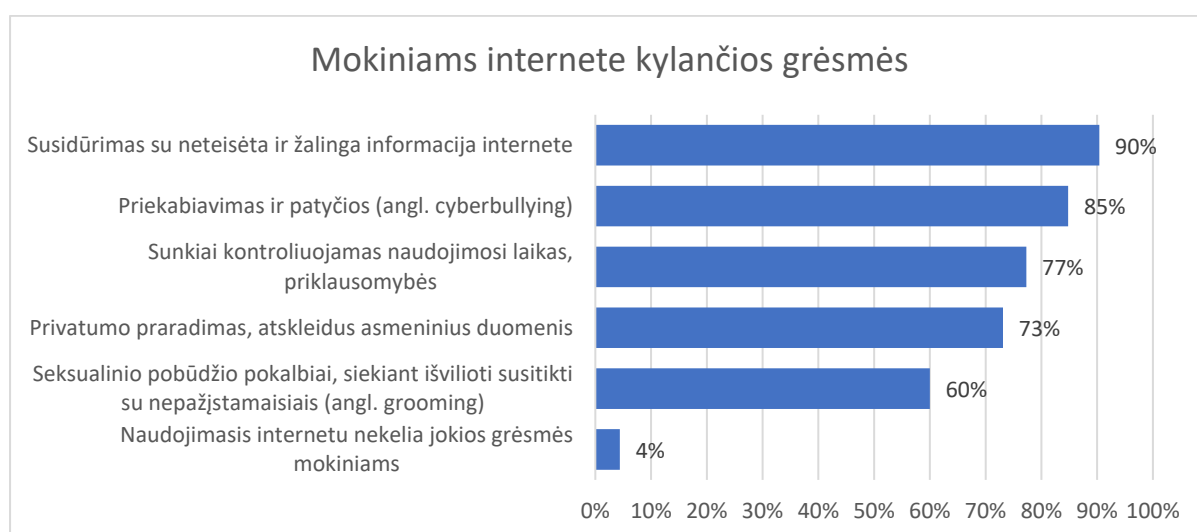
Vos apie 4 proc. tyrimo respondentų nurodė, jog niekada nesidomi savo mokinių veikla internete.

11 pav. Domėjimasis ką mokiniai veikia internete (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). *Ar domitės, ką Jūsų mokiniai veikia internete?*

2.2. GRĖSMĖS MOKINIAMS INTERNETE

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kokios grėsmės jų nuomone mokiniams kyla internete (galima buvo pasirinkti kelis atsakymo variantus). 90 proc. respondentų pažymėjo mokinių susidūrimą su neteisėta ir žalinga informacija internete (pvz., diskriminacinio, pornografinio, rasistinio, smurtinio pobūdžio ir kt. informacija). 85 proc. nurodė priekabiavimą ir patyčias (angl. *cyberbullying*).

12 pav. Mokiniams internete kylančios grėsmės (proc., N=335, galimi keli pasirinkimai). *Kaip manote, kokios grėsmės kyla mokiniams internete?*

77 proc. pasirinko sunkiai kontroliuojamą naudojimosi laiką ir priklausomybes. 73 proc. tarp kylančių grėsmių nurodė privatumo praradimą atskleidus asmeninius duomenis. 60 proc. pažymėjo seksualinio pobūdžio pokalbius, siekiant išvilioti susitikti su nepažįstamaisiais (angl. *grooming*).

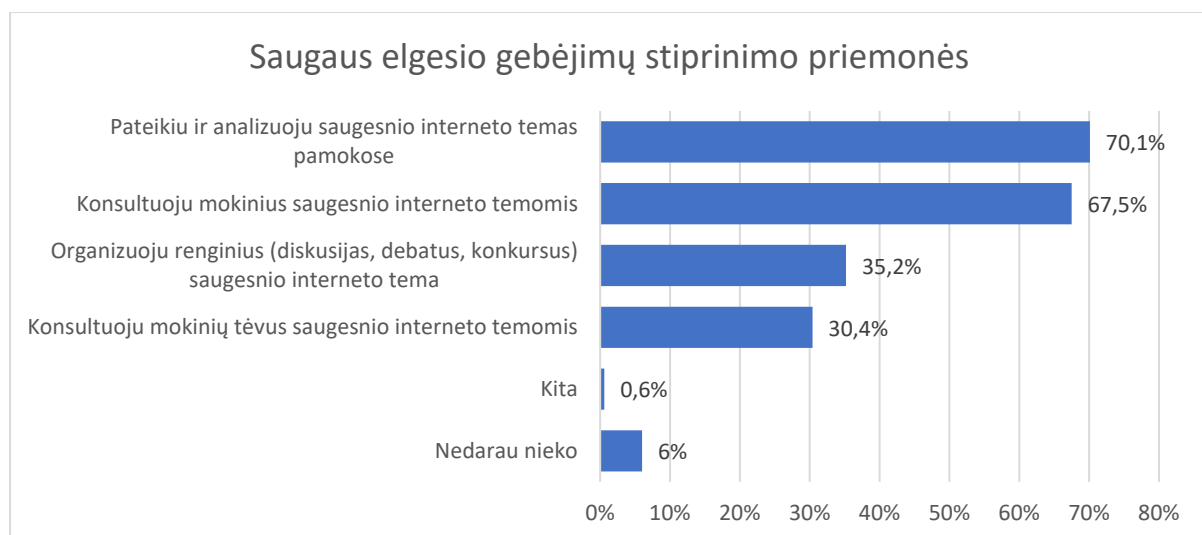
Vos 4 proc. tyrimo respondentų nurodė, jog naudojimasis internetu nekelia jokios grėsmės mokiniams.

2.3. TAIKOMOS PRIEMONĖS STIPRINANT MOKINIŲ SAUGAUS ELGESIO GEBĖJIMUS INTERNETE

Tyrimo dalyvių buvo prašoma nurodyti, kokias saugaus elgesio internete gebėjimų stiprinimo priemones jie taiko savo pamokose arba popamokinėje veikloje. Dažniausiai respondentai nurodė, jog pateikia ir analizuoja saugesnio interneto temas pamokose (70 proc.) ir konsultuoja mokinius saugesnio interneto temomis (68 proc.).

Mažesnę tyrimo dalyvių dalis atsakė, jog organizuoja renginius (diskusijas, debatus, konkursus) saugesnio interneto tema (35 proc.) ir konsultuoja mokinių tėvus saugesnio interneto temomis (30 proc.). Apie 1 proc. apklaustųjų nurodė, jog taiko kitas saugaus elgesio internete gebėjimų stiprinimo priemones.

6 proc. tyrimo dalyvių atsakė, jog jie nieko nedaro šioje srityje.

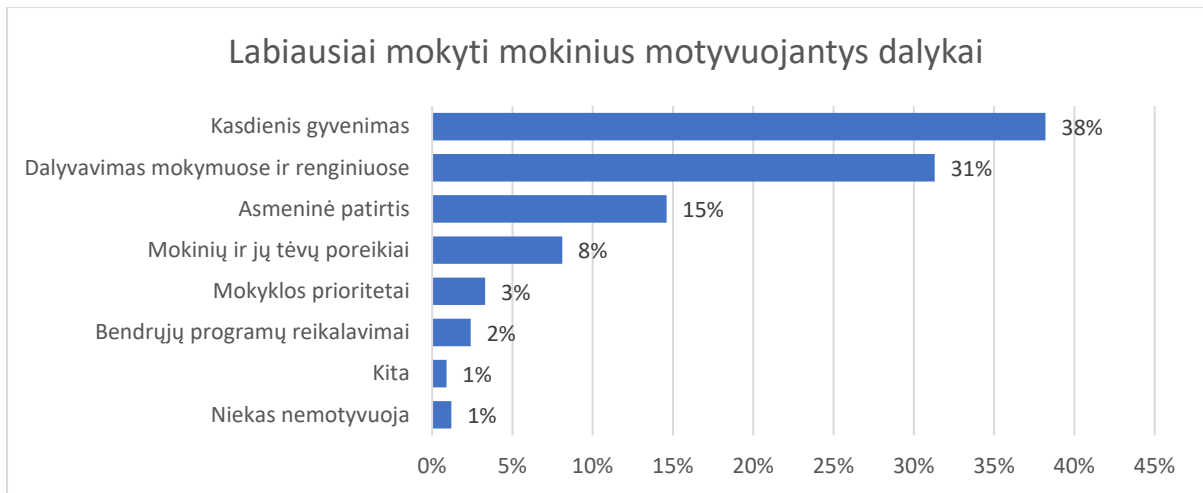

13 pav. Saugaus elgesio internete gebėjimų stiprinimo priemonės, taikomos pamokose arba popamokinėje veikloje (proc., N=335, galimi keli pasirinkimai). Kokias priemones taikote pamokose (popamokinėje veikloje), stiprindami mokinių saugaus elgesio gebėjimus internete?

2.4. MOTYVACIJA MOKYTI MOKINIUS SAUGIAI NAUDOTIS INTERNETU

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kas juos labiausiai motyvuoja mokyti mokinius saugiai naudotis internetu. Didžiausia respondentų dalis (38 proc.) pažymėjo, labiausiai motyvuoja kasdieninis gyvenimas. 31 proc. nurodė, jog dalyvavimas mokymuose ir renginiuose.

Mažesnę dalis apklaustųjų nurodė kitus motyvus, tokius kaip asmeninę patirtį (15 proc.), mokinių ir tėvų poreikius (8 proc.), mokyklos prioritetus (3 proc.), bendrųjų programų reikalavimus (2 proc.) ar kitus motyvus (1 proc.). Apie 1 proc. tyrimo dalyvių nurodė, jog jų niekas nemotyvuoja mokinius mokyti saugiai naudotis internetu.

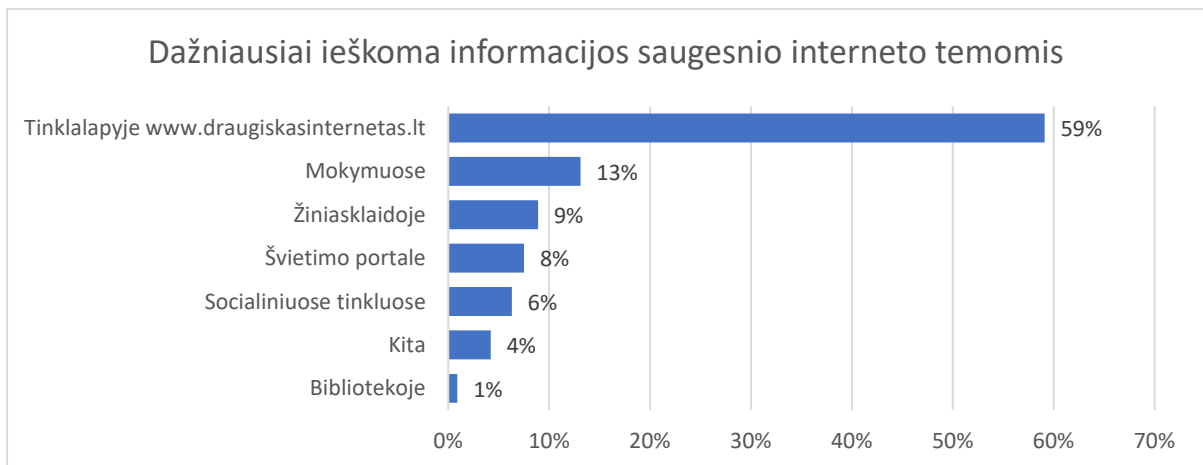

14 pav. Labiausiai mokyti mokinius saugiai naudotis internetu motyvuojantys dalykai (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kas Jus labiausiai motyvuoja mokyti mokinius saugiai naudotis internetu?

2.5. INFORMACIJOS SAUGESNIO INTERNETO TEMOMIS PAIEŠKA

Paprašyti nurodyti, kur dažniausiai ieško informacijos saugesnio interneto temomis, didžioji dalis respondentų nurodė, jog tą daro tinklalapyje www.draugiskasinternetas.lt (59 proc.).

Kiti šaltiniai naudojami gerokai mažesnėmis apimtėmis. Mokymuose reikalingos informacijos saugesnio interneto temomis ieško 13 proc., žiniasklaidoje – 9 proc., švietimo portale – 8 proc., socialiniuose tinkluose – 6 proc. respondentų. Dar 4 proc. tyrimo dalyvių nurodė kitus šaltinius, o 1 proc. – bibliotekas.

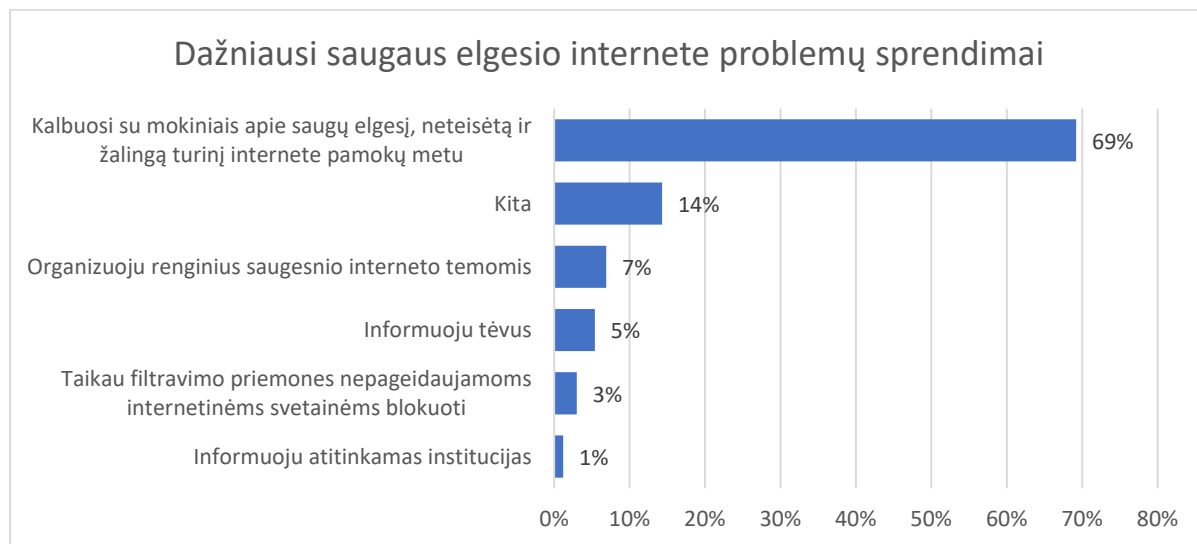
15 pav. Dažniausiai ieškoma informacijos saugesnio interneto temomis (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kur dažniausiai ieškote informacijos saugesnio interneto temomis?

2.6. MOKINIAMS KILUSIŲ PROBLEMŲ, SUSIJUSIŲ SU SAUGIU ELGESIU INTERNETE, SPRENDIMAS

Tyrimo dalyvių buvo prašoma nurodyti, kaip jie dažniausiai sprendžia mokiniams kilusias saugaus elgesio internete problemas. Didžioji dalis respondentų nurodė, jog kilus problemoms kalbasi su mokiniais apie saugų elgesį, neteisėtą ir žalingą turinį internete pamokų metu (69 proc.).

7 proc. apklaustųjų pabrėžė, jog organizuoja renginius saugesnio interneto temomis; 5 proc. nurodė, jog informuoja tėvus; 3 proc. atsakė, kad taiko filtravimo priemones nepageidaujamoms internetinėms svetainėms blokuoti; o 1 proc. nurodė, kad informuoja atitinkamas institucijas, tokias kaip pagalbos linijas, Ryšių reguliavimo tarnybą (RRT), mokyklos administraciją, „Karštąją liniją“ ar policiją.

14 proc. respondentų nurodė, jog taiko kitus problemų sprendimų būdus.

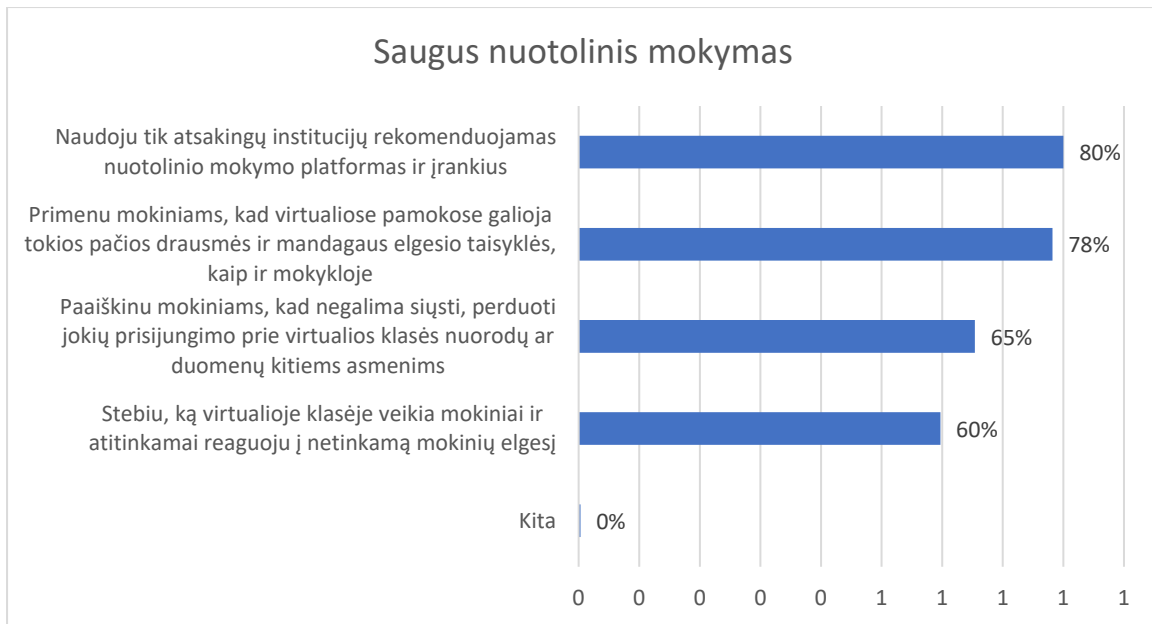
16 pav. Dažniausi saugaus elgesio internete problemų sprendimai (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). *Kaip dažniausiai sprendžiate mokiniams kilusias problemas, susijusias su saugiu elgesiu internete?*

2.7 SAUGAUS DARBO INTERNETE ORGANIZUOJANT NUOTOLINĮ MOKYMĄ UŽTIKRINIMAS

Tyrimo dalyvių buvo prašoma nurodyti, kaip jie užtikrina saugų darbą internete organizuojant nuotolinį mokymą (galima buvo pasirinkti kelis atsakymo variantus). Saugiam nuotoliniam darbui užtikrinti mokytojai renka keturias strategijas. Dažniausiai naudojamos tik atsakingų institucijų rekomenduojamomis nuotolinio mokymo platformomis ir įrankiais (80 proc.) bei primena mokiniams, kad virtualiose pamokose galioja tokios pačios drausmės ir mandagaus elgesio taisyklės, kaip ir mokykloje (78 proc.).

Kiek rečiau, apie du trečdalius (65 proc.) respondentų taiko strategiją paaiškinti mokiniams, kad negalima siųsti, perduoti jokių prisijungimo prie virtualios klasės nuorodų ar duomenų kitiems asmenims, ir panašus kiekis (60 proc.) respondentų renka stebėti, ką virtualioje klasėje veikia mokiniai ir atitinkamai reaguoti į netinkamą mokinių elgesį.

Beveik pusė (46 proc.) respondentų taiko visas keturias paminėtas strategijas.

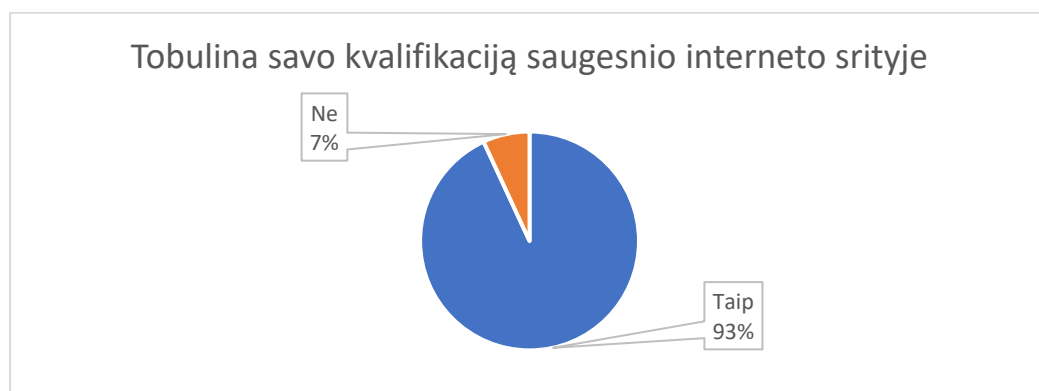
16 pav. Saugus nuotolinis mokymas (proc., N=335, galimi keli pasirinkimai). Kaip užtikriname saugų darbą internete organizuojant nuotolinį mokymą?

Turintys daugiau kaip 40 metų darbo patirtį 3-4 kartus rečiau naudojami visomis keturiomis strategijomis užtikrinant saugų darbą internete organizuojant nuotolinį mokymą. Pusė pagrindinėse klasėse dirbančių respondentų (52 proc.) organizuodami nuotolinį mokymą saugiam darbui internete užtikrinti pasitelkia visas keturias strategijas, kai tuo tarpu visas keturias strategijas pasirenka 41 proc. dirbančių gimnazijose ar 44 proc. dirbančių pradinėse klasėse. Dirbantys gimnazijos klasėse dažniau nei kiti įveiklia tik vieną strategiją (26 proc.) – naudoja tik atsakingų institucijų rekomenduojamas nuotolinio mokymo platformas ir įrankius. Tuo tarpu tik vieną šią strategiją įveiklia 9 proc. dirbančių pagrindinio ugdymo ir 12 proc. dirbančių pradinėse klasėse. Vertinant pagal respondentų vietovę reikšmingų skirtumų tarp strategijų naudojimū nepastebėta.

3. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

3.1. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS SAUGESNIO INTERNETO, MEDIJŲ RAŠTINGUMO, IT RAŠTINGUMO, KIBERNETINIO SAUGUMO, IDEOLOGINĖS PROPAGANDOS, PATYČIŲ IR KITOSE ŽALINGO TURINIO INTERNETE TEMOMIS

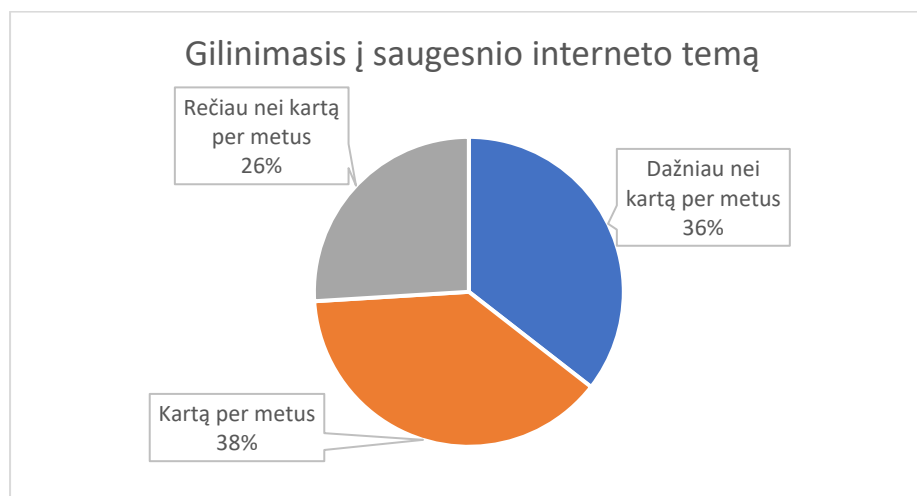
Absoliuti dauguma tyrimo respondentų (93 proc.) nurodė, jog tobulina savo kvalifikaciją saugesnio interneto, medijų raštingumo, IT raštingumo, kibernetinio saugumo, ideologinės propagandos, patyčių ir kitomis žalingo turinio internete temomis. 7 proc. nurodė, jog savo kvalifikacijos saugesnio interneto srityje netobulina.

18 pav. Kvalifikacijos tobulinimasis saugesnio interneto, medijų raštingumo, IT raštingumo, kibernetinio saugumo, ideologinės propagandos, patyčių ir kitomis žalingo turinio internete temomis (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). *Ar tobulinate savo kvalifikaciją saugesnio interneto, medijų raštingumo, IT raštingumo, kibernetinio saugumo, ideologinės propagandos, patyčių ir kitomis žalingo turinio internete temomis?*

3.2. KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SAUGESNIO INTERNETO TEMOMIS DAŽNUMAS

Kiek daugiau nei trečdalis respondentų (38 proc.) teigė, kad į saugesnio interneto temą gilinasi kartą per metus, kitas trečdalis respondentų (36 proc.) į saugesnio interneto temą gilinasi dažniau nei kartą per metus. Likę respondentai (26 proc.) teigia, kad į šią temą gilinasi rečiau nei kartą per metus.

19 pav. Gilinimasis į saugesnio interneto temą (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). *Kaip dažnai tobulinate savo kvalifikaciją saugesnio interneto temomis?*

Vertinant, kiek dažnai respondentai tobulina savo kvalifikaciją saugesnio interneto temomis pagal pedagoginio darbo patirtį, matyti, kad dažniau nei kartą per metus kvalifikaciją tobulina visos grupės beveik po vienodai. Reikšmingesnių skirtumų nėra. Skirtumų tarp grupių pagal darbinę patirtį nefiksuota ir pagal šiuos kriterijus: kartą per metus ir rečiau nei kartą per metus.

Vertinant, kaip dažnai tobulina savo kvalifikaciją saugesnio interneto temomis pagal tai, kokiose klasėse dirba, matyti, kad 40 proc. dirbančių pagrindinio ugdymo, 36 proc. dirbančių pradinėse klasėse ir 32 proc. dirbančių gimnazijos klasėse kvalifikaciją kelia dažniau nei kartą per metus. Kartą per metus kvalifikaciją kelia panašus procentas pedagogų: 40 proc. dirbančių pradinėse klasėse, 36 proc. pagrindinio ugdymo ir 27 proc. gimnazijos klasėse.

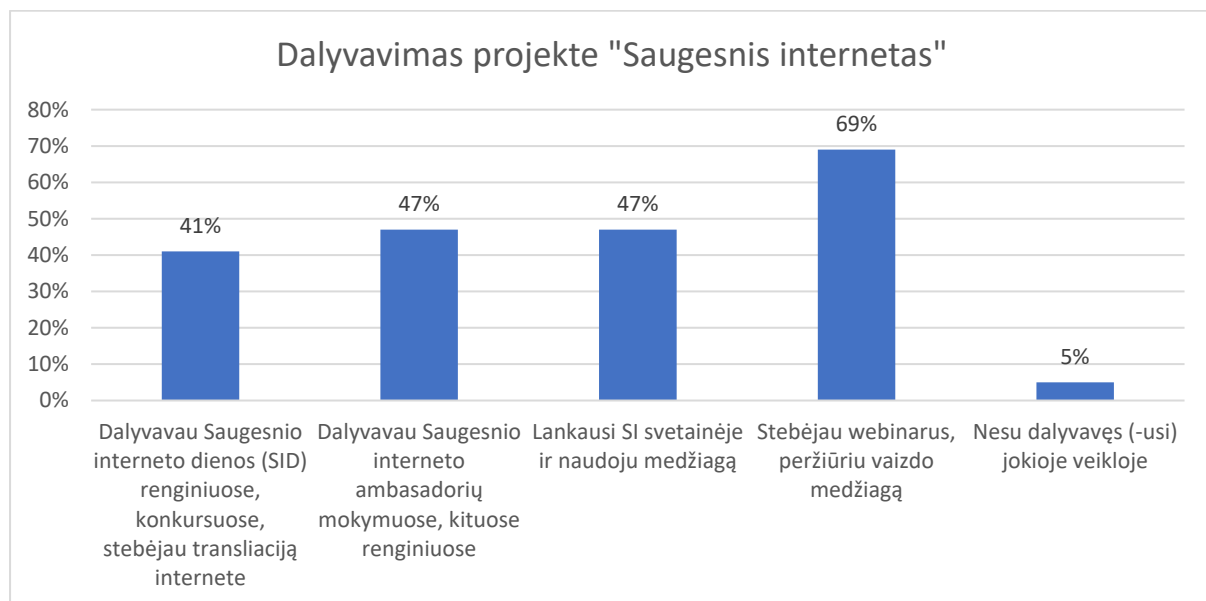
Analizuojant kvalifikacijos tobulinimą saugesnio interneto temomis su respondento gyvenamąja vieta, matyti, kad gyvenamoji vieta neturėjo įtakos.

4. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VEIKLOS, JŲ ĮTAKA IR VERTINIMAS

4.1. DALYVAVIMAS PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VEIKLOSE

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kokiose projekto „Saugesnis internetas“ veiklose dalyvavo (galima buvo pasirinkti kelis atsakymo variantus). Dažniausiai (pasirinko 69 proc. respondentų) minėta „Saugesnio interneto“ veikla yra webinarų stebėjimas ir vaizdo medžiagos peržiūra. Kiek rečiau minėtos trys veiklos: lankymasis „Saugesnio interneto“ svetainėje ir joje patalpintos medžiagos naudojimas (47 proc.), dalyvavimas „Saugesnio interneto“ ambasadorių mokymuose, kituose renginiuose (47 proc.) bei mažiausiai populiarī veikla buvo „Saugesnio interneto“ dienos (SID) renginiai, konkursai, transliacijos stebėjimas internete (41 proc.).

Tik 17 respondentų pažymėjo (arba 5 proc. nuo viso respondentų skaičiaus), kad nėra dalyvavę jokiaje veikloje.

20 pav. Dalyvavimas projekte „Saugesnis internetas“ (respondentų skaičius, N=335, galimi keli pasirinkimai). Kokiose „Saugesnio interneto“ projekto veiklose esate dalyvavęs (-usi)?

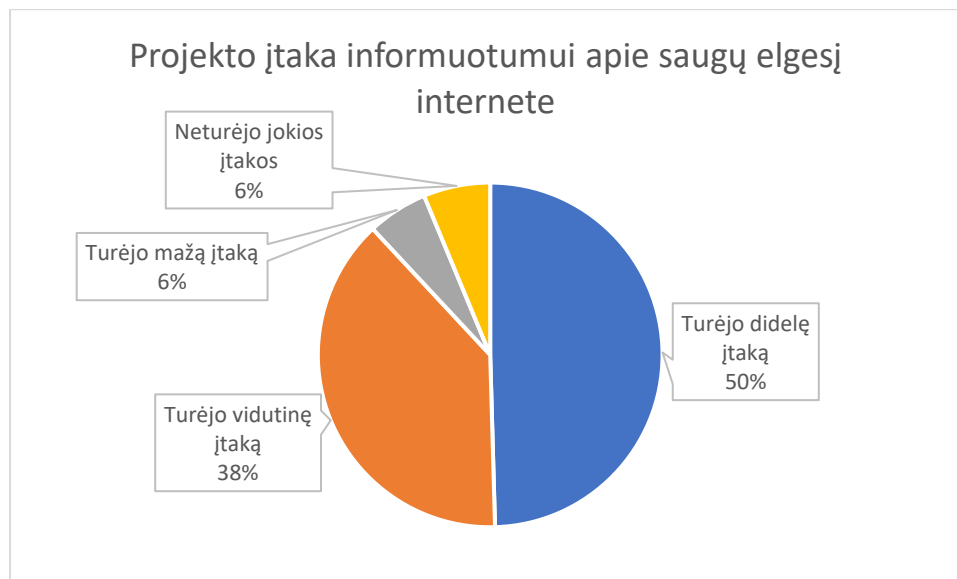
Visose keturiose „Saugesnio interneto“ projekto veiklose dažniau dalyvavo 16-25 metų darbo patirtį turintys respondentai (30 proc. nuo viso šios darbo patirties respondentų), kai kitos amžiaus grupės rečiau dalyvaudavo visose veiklose. Pavyzdžiui, 18 proc. respondentų turinčių iki 15 metų darbo patirtį, 20 proc. 26-40 metų patirtį turinčių respondentų ir 13 proc. daugiau kaip 40 metų patirtį turinčių respondentų.

Visose keturiose „Saugesnio interneto“ veiklose dažniausiai dalyvaudavo pagrindinėse (25 proc.) ir gimnazijos klasėse (24 proc.) dirbantys bei didmiesčiuose (54 proc.) gyvenantys respondentai.

4.2. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ ĮTAKA INFORMUOTUMUI APIE SAUGŲ ELGESĮ INTERNETĖ

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kokia buvo projekto „Saugesnis internetas“ įtaka jų informuotumui apie saugų elgesį internete. Pusė respondentų (50 proc.) nurodė, kad projektas turėjo didelę įtaką informuotumui apie saugų elgesį internete.

Daugiau nei trečdalis (38 proc.) teigė, kad dalyvavimas projekte turėjo vidutinę įtaką, o 6 proc. respondentų teigė, kad projektas turėjo mažą įtaką informuotumui apie saugų elgesį internete. Tik 6 proc. respondentų manė, kad dalyvavimas projekte neturėjo jokios įtakos informuotumui apie saugų elgesį internete.

21 pav. Projekto įtaka informuotumui apie saugų elgesį internete (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). *Kokią įtaką turėjo projektas „Saugesnis internetas“ Jūsų informuotumui apie saugų elgesį internete?*

Pedagoginio darbo patirties trukmė neturėjo reikšmingos įtakos respondentų informuotumui apie saugų elgesį. Beveik pusė patyrė didelę įtaką: 51 proc. – 16-25 metų, 51 proc. – 26-40 metų, 47 proc. turintys iki 15 metų trukmės darbinę patirtį ir 46 proc. daugiau kaip 40 metų darbo patirtį turintys respondentai). Vidutinę įtaką informuotumui apie saugų elgesį internete turėjo 49 proc. – daugiau kaip 40 metų, 41 proc. respondentų iki 15 metų, 36 proc. – 16-25 metų ir 35 proc. – 26-40 metų darbo patirtį turintys respondentai. Atsakymų pasirinkimai – turėjo mažą įtaką ir neturėjo jokios įtakos – tarp grupių pasiskirstė tolygiai.

Vertinant, kokią įtaką projektas „Saugesnis internetas“ turėjo respondentų informuotumui apie saugų elgesį internete pagal tai, kokiose klasėse dirbama, matyti, kad vienodą didelę įtaką turėjo 54 proc. respondentų dirbančių pradinėse klasėse, 52 proc. – pagrindinėse ir 47 proc. – gimnazijose klasėse. Projektas turėjo vidutinę įtaką 39 proc. pagrindinėse, 38 proc. gimnazijos ir 32 proc. pradinėse ir klasėse dirbantiems respondentams. Atsakymų pasirinkimai – turėjo mažą įtaką ir neturėjo jokios įtakos – tarp grupių pasiskirstė tolygiai.

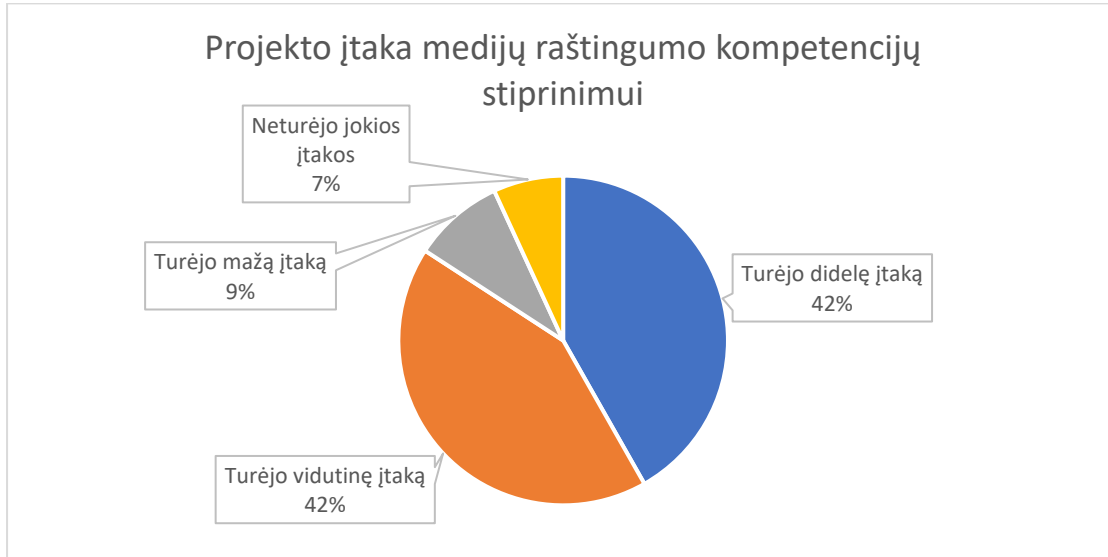
Respondentų gyvenamoji vieta neturėjo įtakos respondentų informuotumui apie saugų elgesį internete: projektas turėjo didelę įtaką 51 proc. didmiesčių ir 49 proc. miestų ir rajonų respondentams; vidutinę įtaką – 41 proc. didmiesčių ir 36 proc. miestų ir rajonų gyventojams.

4.3. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ ĮTAKA MEDIJŲ RAŠTINGUMO KOMPETENCIJŲ STIPRINIMUI

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kokia buvo projekto „Saugesnis internetas“ įtaka jų medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui. Beveik pusė dalyvių (42 proc.) teigė, kad projektas turėjo didelę

įtaką medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui, dar tiek pat (42 proc.) – kad projektas turėjo vidutinę įtaką šių kompetencijų stiprinimui.

Kiek mažiau nei dešimtadalis respondentų (9 proc.) teigė, kad projektas turėjo mažą įtaką, o 7 proc. nurodė, kad projektas neturėjo jokios įtakos medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui.

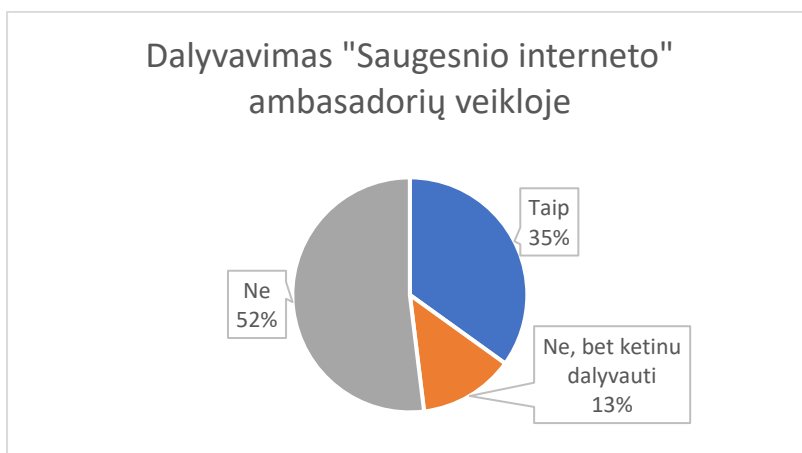

22 pav. Projekto įtaka medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kokią įtaką turėjo projektas Saugesnis internetas (SI) Jūsų medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui?

Vertinant projekto „Saugesnis internetas“ įtaką respondentų medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui pagal respondentų darbą klasėse, matyti, kad 46 proc. dirbančių pagrindinio ugdymo, 38 proc. dirbančių gimnazijos klasėse ir 15 proc. dirbančių pradinėse klasėse, projektą vertina kaip turėjusį didelę įtaką. 45 proc. gimnazijos, 40 proc. pagrindinėse ir 36 proc. pradinėse klasėse ir dirbantiems respondentams projektas turėjo vidutinę įtaką.

4.4. DALYVAVIMAS „SAUGESNIO INTERNETO“ AMBASADORIŲ VEIKLOJE

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti apie dalyvavimą projekto „Saugesnis internetas“ ambasadorių veikloje.

23 pav. Dalyvavimas ambasadorių veikloje (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Ar dalyvaujate „Saugesnio interneto“ ambasadorių veikloje?

Daugiau nei pusė (52 proc.) respondentų nurodė, kad nedalyvavo „Saugesnio interneto“ ambasadorių veikloje, 13 proc. teigė dabar nedalyvaujantys, tačiau ketina dalyvauti, o trečdalis (35 proc.) teigė, kad jau dalyvauja.

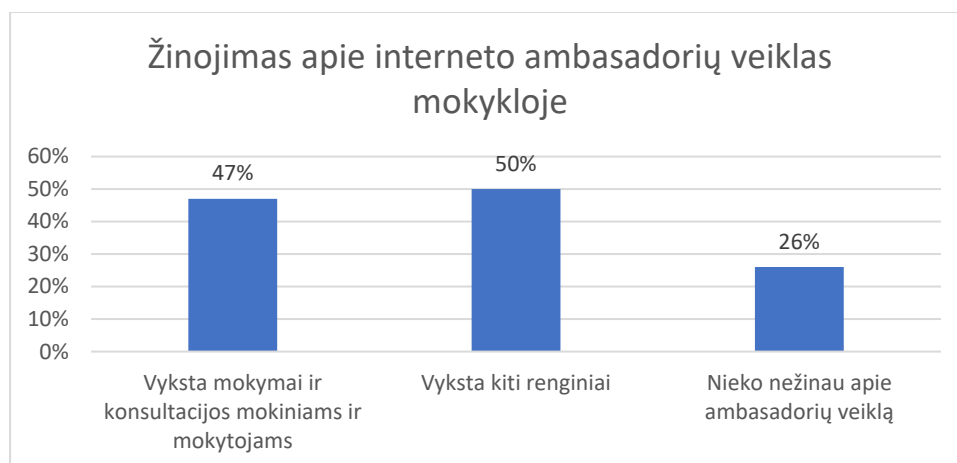
Vertinant dalyvavimą „Saugesnio interneto“ ambasadorių veikloje pagal pedagoginio darbo patirtį matyti, kad ambasadorių veikloje dalyvauja 30 proc. iki 15 metų patirtį turinčių, 37 proc. 16-25 metų, 36 proc. 26-40 metų ir 33 proc. daugiau kaip 40 metų darbinę patirtį turintys respondentai. Nedalyvauja ambasadorių veikloje, bet ketina dalyvauti 17 proc. 16-25 metų, 16 proc. iki 15 metų, 10 proc. daugiau kaip 40 metų ir 9 proc. 26-40 metų darbinę patirtį turinčių respondentų. Nedalyvauja ambasadorių veikloje 54 proc. iki 15 metų, 46 proc. 16-25 metų, 55 proc. 26-40 metų ir 56 proc. daugiau kaip 40 metų darbinę patirtį turintys respondentai.

Vertinant dalyvavimą „Saugesnio interneto“ ambasadorių veikloje pagal darbą klasėse matyti, kad ambasadorių veikloje dalyvauja 38 proc. pagrindinėse, 37 proc. gimnazijos ir 24 proc. pradinėse klasėse dirbančių respondentų. Nedalyvauja, bet ketina dalyvauti ambasadorių veikloje 14 proc. pagrindinėse, 12 proc. gimnazijos ir 10 proc. pradinėse klasėse dirbančių respondentų. Nedalyvauja ambasadorių veikloje 66 proc. pradinėse klasėse, 50 proc. gimnazijos ir 48 proc. pagrindinėse klasėse dirbančių respondentų.

Vertinant dalyvavimą „Saugesnio interneto“ ambasadorių veikloje pagal gyvenamąją vietą matyti, kad ambasadorių veikloje dalyvauja 38 proc. didmiesčiuose ir 31 proc. miestuose ir rajonuose gyvenančių respondentų. Nedalyvauja, bet ketina dalyvauti ambasadorių veikloje 14 proc. miestų ir rajonų ir 12 proc. didmiesčių gyventojų.

4.5. SAUGESNIO INTERNETO AMBASADORIŲ VEIKLOS MOKYKLOSE

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kokias interneto ambasadorių veiklas mokyklose žino (galima buvo pasirinkti kelis atsakymo variantus). 50 proc. respondentų pažymėjo, kad žino „kitus“ „Saugesnio interneto“ ambasadorių renginius mokyklose, 47 proc. nurodė žinantys apie vykstančius mokymus ir konsultacijas mokiniams ir mokytojams, o ketvirtadalis (26 proc.) respondentų nieko nežinojo apie ambasadorių veiklą.

24 pav. Ambasadorių veiklos mokykloje (respondentų skaičius, N=335, galimi keli pasirinkimai). Kokias „Saugesnio interneto“ ambasadorių veiklas žinote savo mokykloje?

Vertinant, kokias interneto ambasadorių veiklas žino savo mokykloje pagal pedagoginio darbo patirtį, matyti, kad 81 proc. 16-25 metų, 73 proc. 26-40 metų ir 72 proc. daugiau kaip 40 metų ir 69 proc. iki 15 metų darbinę patirtį turintys respondentai žino, kad jų mokykloje vyksta mokymai ir konsultacijos mokiniams bei mokytojams bei kiti renginiai. Nieko nežino apie ambasadorių veiklą savo mokykloje 32

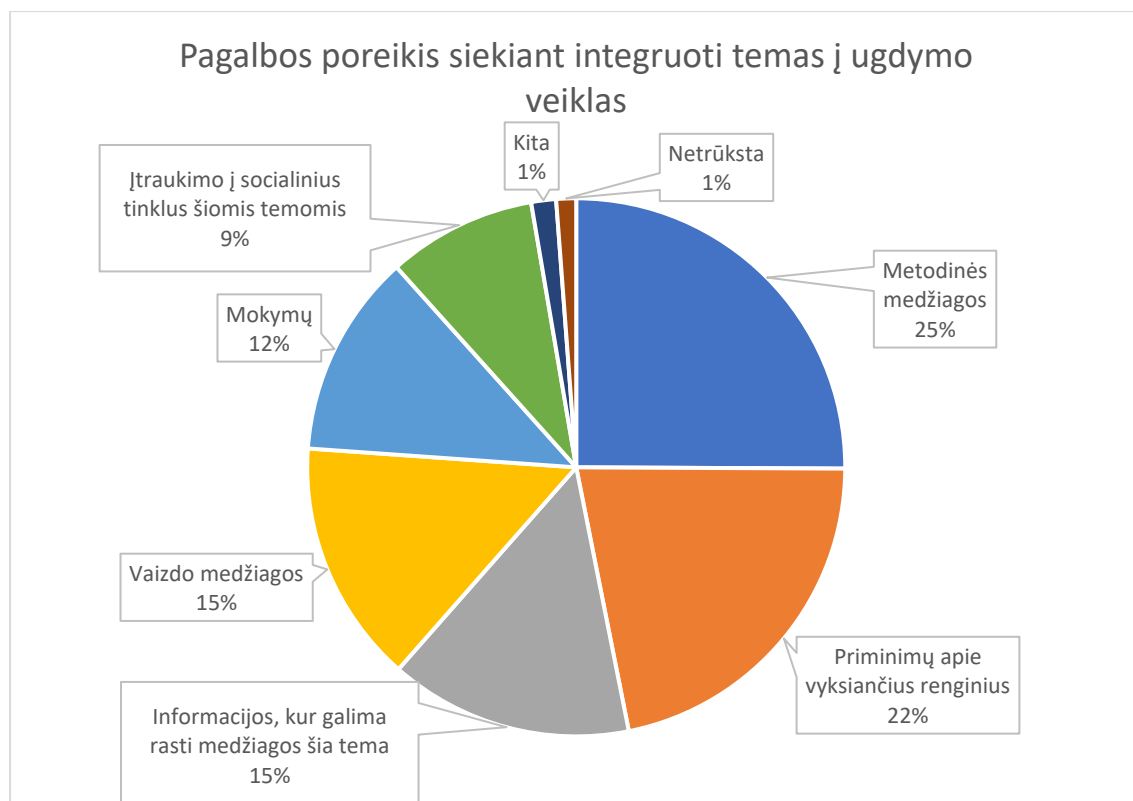
proc. iki 15 metų, 28 proc. daugiau nei 40 metų, 27 proc. 26-40 metų ir 19 proc. 16-25 metų ir darbinę patirtį turinčių respondentų.

Vertinant, kokias interneto ambasadorių veiklas žino savo mokykloje pagal darbą klasėse, matyti, kad 71 proc. gimnazijos, 62 proc. pradinėse ir 59 proc. pagrindinėse klasėse dirbantys respondentai žino, kad jų mokykloje vyksta mokymai ir konsultacijos mokiniams ir mokytojams bei kiti renginiai. Niekas nežino apie ambasadorių veiklas mokyklose 38 proc. pradinėse, 29 proc. gimnazijos ir 20 proc. pagrindinėse klasėse dirbantys respondentai.

4.6. PAGALBOS POREIKIS SIEKIANT SĖKMINGAI INTEGRUOTI SAUGESNIO INTERNETO IR MEDIJŲ RAŠTINGUMO TEMAS Į UGDYMO VEIKLAS

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti labiausiai jų manymu reikalingą pagalbą siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas. Ketvirtadalis respondentų (25 proc.) teigė, kad labiausiai trūksta metodinės medžiagos, 22 proc. – priminimų apie vykstančius renginius. 15 proc. respondentų manė, kad labiausiai trūksta informacijos, kur galima rasti medžiagos šia tema, dar tiek pat (15 proc.) dalyvių manė, kad trūksta vaizdinės medžiagos. 12 proc. teigė, jog labiausiai trūksta mokymų, 9 proc. – kad reikėtų didesnio įtraukimo į socialinius tinklus šiomis temomis. Tik 4 respondentai (1 proc.) teigė, kad nieko netrūksta.

Penki respondentai rinkosi atsakymą „Kita“ ir pakomentavo, kad reikia daugiau IT pamokų švietimo programose, trūksta žmogiškųjų resursų ir „visi variantai tinka“.

25 pav. Pagalbos poreikis siekiant integruoti temas į ugdymo veiklas (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kokios pagalbos labiausiai trūksta siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas?

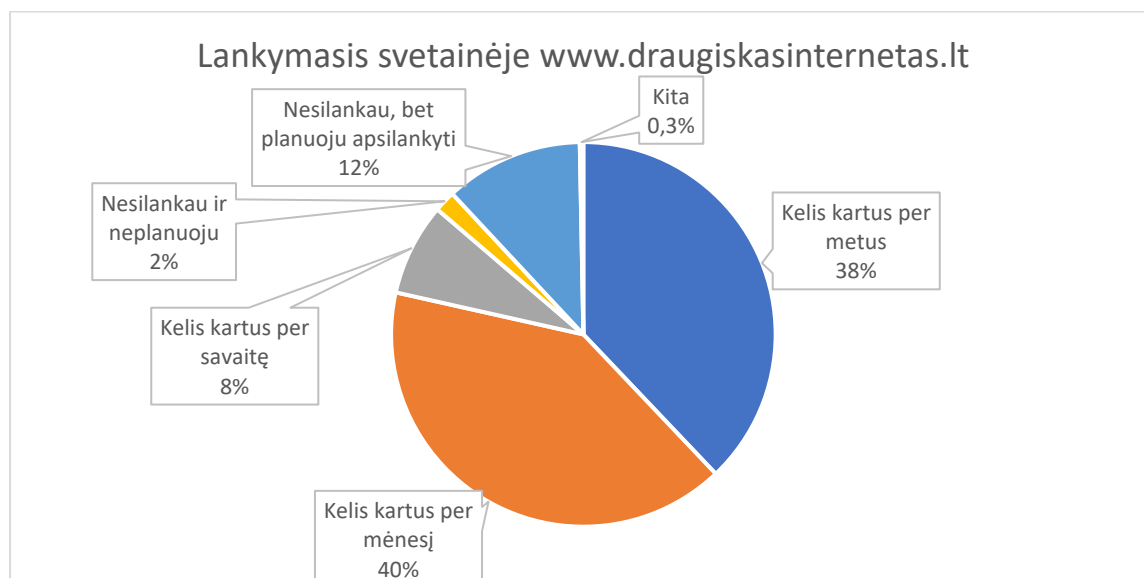
Vertinant, kokios pagalbos trūksta siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas su pedagoginio darbo patirtimi, matyti, kad 30 proc. 16-25 metų, 27 proc. iki 15 metų, 23 proc. 26-40 metų ir 15 proc. daugiau kaip 40 metų darbinę patirtį turinčių respondentų labiausiai trūko metodinės medžiagos. 38 proc. daugiau kaip 40 metų, 22 proc. 16-25 metų, 19 proc. 26-40 metų ir 18 proc. iki 15 metų darbinę patirtį turintys respondentai labiausiai pasigedo priminimų. 17 proc. 26-40 metų, 16 proc. 16-25 metų, 15 proc. iki 15 metų ir 5 proc. daugiau kaip 40 metų patirtį turintys respondentai labiausiai pasigedo vaizdo medžiagos. 19 proc. iki 15 metų, 13 proc. 26-40 metų, 13 proc. daugiau kaip 40 metų ir 6 proc. 16-25 metų darbinę patirtį turintys respondentai labiausiai pasigedo mokymų.

Vertinant, kokios pagalbos trūksta siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas su darbu klasėse, matyti, kad 18 proc. pradinėse klasėse, 16 proc. pagrindinėse ir 12 proc. gimnazijos klasėse dirbantys respondentai labiausiai pasigedo metodinės medžiagos. 25 proc. pagrindinėse, 24 proc. pradinėse ir 19 proc. gimnazijos klasėse dirbančių respondentų labiausiai pasigedo priminimų. 12 proc. gimnazijos, 8 proc. pagrindinėse ir 4 proc. pradinėse klasėse dirbančių respondentų labiausiai pasigedo įtraukimo į socialinius tinklus.

Vertinant, kokios pagalbos trūksta siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas pagal gyvenamąją vietą, matyti, kad 16 proc. didmiesčiuose ir 13 proc. miestuose ir rajonuose gyvenantys respondentai labiausiai pasigedo mokymų. 12 proc. miestuose ir rajonuose ir 6 proc. didmiesčiuose gyvenančių respondentų labiausiai pasigedo įtraukimo į socialinius tinklus. 28 proc. didmiesčiuose ir 22 proc. miestuose ir rajonuose gyvenančių respondentų labiausiai pasigedo metodinės medžiagos.

4.7. LANKYMOŠI SVETAINĖJE [WWW.DRAUGISKASINTERNETAS.LT](http://www.draugiskasinternetas.lt) DAŽNUMAS

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kaip dažnai jie lankėsi svetainėje www.draugiskasinternetas.lt. Dažniausiai respondentai nurodė, kad lankėsi kelis kartus per mėnesį (40 proc.) ir kad lankėsi kelis kartus per metus (38 proc.). Kelis kartus per savaitę lankėsi 8 proc. respondentų. 12 proc. nurodė, kad nesilanko, bet planuoja apsilankyti, o 2 proc. teigė, kad nesilanko ir neplanuoja lankytis.

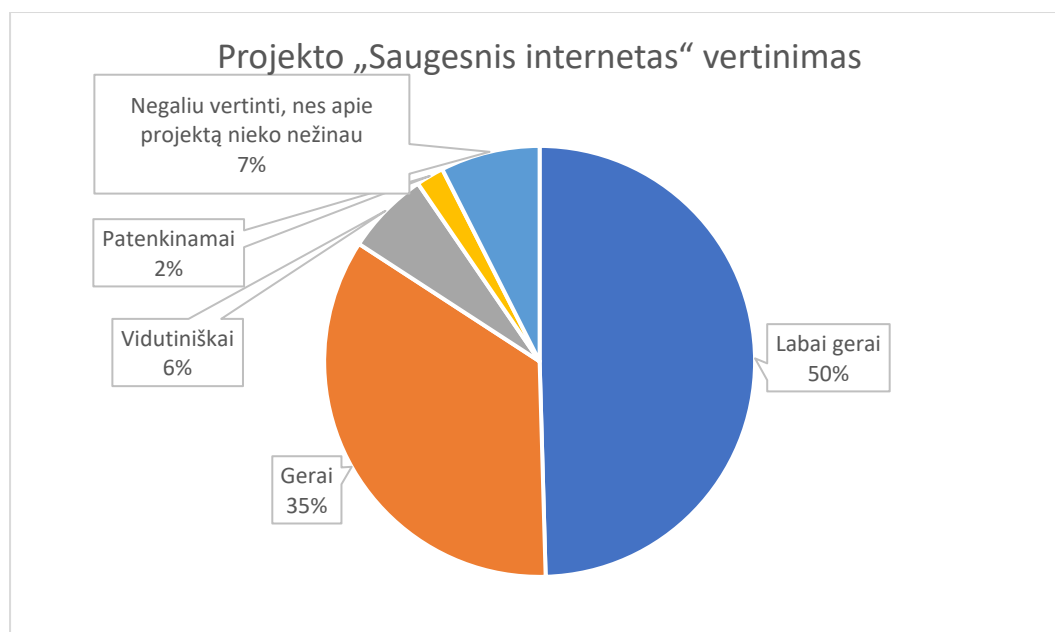
26 pav. Lankymasis svetainėje www.draugiskasinternetas.lt (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kaip dažnai lankotės svetainėje www.draugiskasinternetas.lt?

Vertinant, kaip dažnai lankosi svetainėje www.draugiskasinternetas.lt su pedagoginio darbo patirtimi, matyti, kad 44 proc. 16-25 metų, 42 proc. 26-40 metų, 36 proc. iki 15 metų ir 33 proc. daugiau kaip 40 metų patirtį turinčių respondentų lankosi kelis kartus per mėnesį. 40 proc. 16-25 metų, 39 proc. 26-40 metų ir 36 proc. daugiau kaip 40 metų ir 35 proc. iki 15 metų patirtį turintys respondentai nurodė, kad lankėsi kelis kartus per metus. 11 proc. iki 15 metų, 10 proc. daugiau kaip 40 metų, 7 proc. 26-40 metų ir 6 proc. 16-25 metų darbinę patirtį turintys respondentai lankėsi kelis kartus per savaitę. 16 proc. iki 15 metų, 15 proc. daugiau kaip 40 metų, 11 proc. 26-40 metų ir 8 proc. 16-25 metų darbinę ir patirtį turintys respondentai nesilankė, bet planavo apsilankyti.

Vertinant, kaip dažnai lankosi svetainėje www.draugiskasinternetas.lt su darbu klasėse, matyti, kad 48 proc. pagrindinėse, 42 proc. pradinėse ir 33 proc. gimnazijos klasėse dirbantys respondentai lankėsi kelis kartus per mėnesį. 40 proc. pradinėse klasėse, 37 proc. pagrindinėse ir 37 proc. gimnazijos klasėse dirbantys respondentai lankėsi kelis kartus per metus. 11 proc. gimnazijos, 10 proc. pradinėse ir 5 proc. pagrindinėse klasėse dirbantys respondentai lankėsi kelis kartus per savaitę. 15 proc. gimnazijos, 9 proc. pagrindinėse ir 8 proc. pradinėse klasėse dirbantys respondentai nesilankė, bet planavo apsilankyti.

4.8. PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VERTINIMAS

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, kaip jie vertina projektą „Saugesnis internetas“. Pusė respondentų (50 proc.) projektą vertino „labai gerai“. Trečdalis (35 proc.) vertino „gerai“. 6 proc. projektą vertino „vidutiniškai“, 2 proc. – „patenkinamai“. 7 proc. teigė, kad negali vertinti, nes apie projektą nieko nežino.

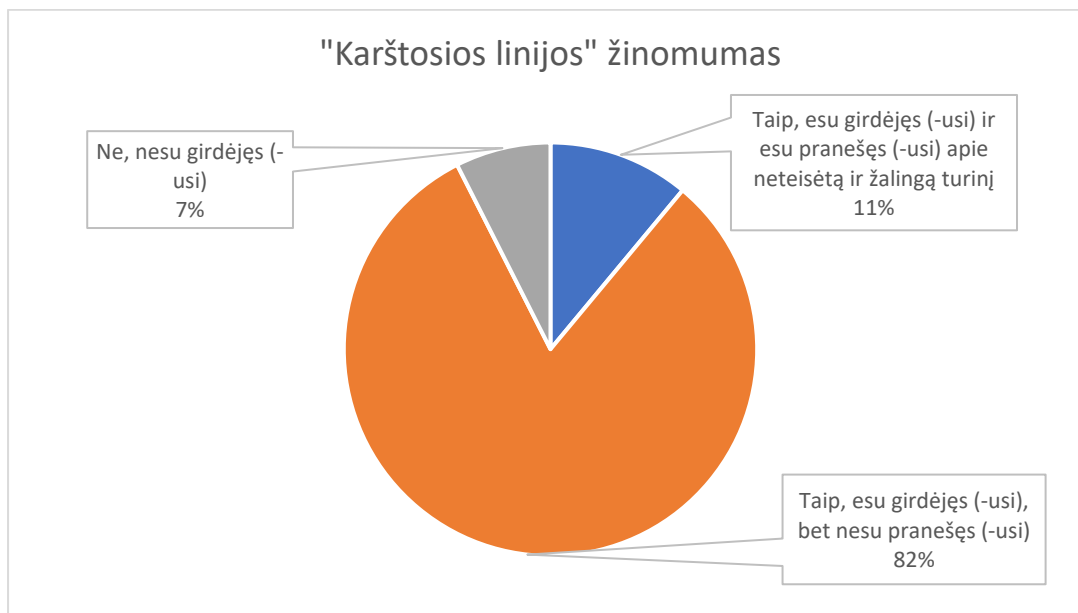

27 pav. Projekto „Saugesnis internetas“ vertinimas (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). Kaip vertinate „Saugesnio internet“ projektą (projekto svetainė www.draugiskasinternetas.lt)?

4.9. SVETAINĖS WWW.DRAUGISKASINTERNETAS.LT IR „KARŠTOSIOS LINIJOS“ ŽINOMUMAS

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, ar jie buvo ką nors girdėję apie „karštąją liniją“ (svetainę www.draugiskasinternetas.lt), kur galima anonimiškai pranešti apie neteisėtą ir žalingą turinį internete. Dauguma (82 proc.) respondentų buvo girdėję apie „karštąją liniją“, bet nėra pranešę apie neteisėtą ir

žalingą turinį internete. Dešimtadalis (11 proc.) buvo ir girdėję ir pranešę apie neteisėtą ir žalingą turinį internete. 7 proc. nebuvo girdėję apie „karštąją liniją“.

28 pav. „Karštosios linijos“ žinomumas (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). *Ar esate ką nors girdėję apie „karštąją liniją“ (svetainę www.draugiskasinternetas.lt), kur galima anonimiškai pranešti apie neteisėtą ir žalingą turinį internete?*

Vertinant, ar respondentai yra ką nors girdėję apie "karštąją liniją" (svetainę www.draugiskasinternetas.lt), kur galima anonimiškai pranešti apie neteisėtą ir žalingą turinį internete pagal pedagoginio darbo patirtį, matyti, kad 84 proc. iki 15 metų, 82 proc. 26-40 metų, 80 proc. 16-25 metų ir 77 proc. daugiau nei 40 metų darbo patirtį turintys respondentai yra girdėję apie „karštąją liniją“, bet niekad nėra nepranešę. 15 proc. daugiau nei 40 metų, 13 proc. 16-25 metų, 10 proc. 26-40 metų ir 2 proc. iki 15 metų darbinę patirtį turintys respondentai buvo girdėję apie „karštąją liniją“ ir pranešę apie neteisėtą žalingą turinį internete.

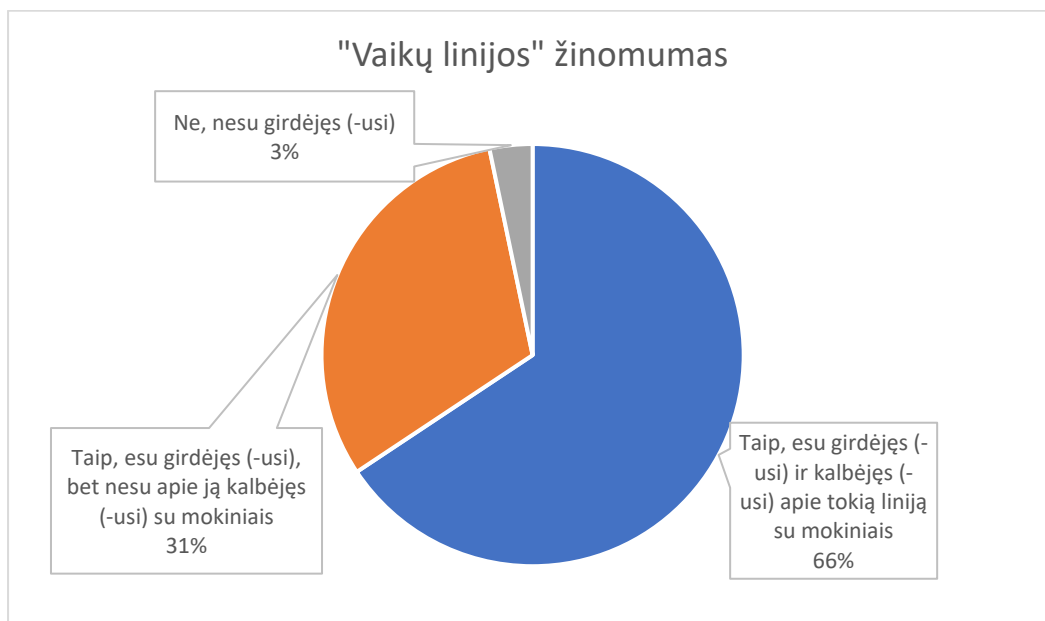
Vertinant, ar respondentai yra ką nors girdėję apie "karštąją liniją" pagal darbą klasėse, matyti, kad 86 proc. pradinių, 84 proc. pagrindinių ir 78 proc. gimnazijos klasių mokytojai buvo girdėję apie "karštąją liniją", bet nėra nieko pranešę. 10 proc. gimnazijos, 6 proc. pagrindinių ir 4 proc. pradinių klasių mokytojų nėra girdėję apie „karštąją liniją“.

Vertinant, ar respondentai yra ką nors girdėję apie „karštąją liniją“ pagal gyvenamąją vietą, matyti, kad 84 proc. miestuose ir rajonuose ir 79 proc. didmiesčiuose gyvenančių respondentų buvo girdėję apie „karštąją liniją“, bet nebuvo nepranešę apie neteisėtą ir žalingą turinį internete, 14 proc. didmiesčiuose ir 8 proc. miestuose ir rajonuose gyvenančių respondentų buvo girdėję ir pranešę apie neteisėtą ir žalingą turinį internete.

4.10. „VAIKŲ LINIJOS“ ŽINOMUMAS

Apklaustųjų buvo prašoma nurodyti, ar jie buvo ką nors girdėję apie „Vaikų liniją“, kur mokiniai gali kreiptis pagalbos, susidūrę su elektroninėmis patyčiomis, priekabiavimu. Du trečdaliai respondentų (66 proc.) buvo girdėję ir kalbėjęsi apie „Vaikų liniją“ su vaikais, o trečdalis respondentų (31 proc.) buvo

girdėję apie „Vaikų liniją“, tačiau nebuvo apie ją kalbėjęsi su mokiniais. Tik 3 proc. respondentų nebuvo girdėję apie „Vaikų liniją“.

29 pav. „Vaikų linijos“ žinomumas (proc., N=335, galimas vienas pasirinkimas). *Ar esate ką nors girdėję apie „Vaikų liniją“ (galima skambinti nemokamu telefonu 116 111 arba rašyti elektroninius laiškus), kur mokiniai gali kreiptis pagalbos, susidūrę su elektroninėmis patyčiomis, priekabiavimu?*

Vertinant, ar respondentai yra ką nors girdėję apie „Vaikų liniją“, kur mokiniai gali kreiptis pagalbos, susidūrę su elektroninėmis patyčiomis, priekabiavimu pagal pedagoginio darbo patirtį, matyti, kad 71 proc. 16-25 metų, 66 proc. iki 15 metų, 64 proc. daugiau kaip 40 metų ir 62 proc. 26-40 metų darbo patirtį turintys respondentai buvo girdėję apie "Vaikų liniją" ir kalbėjęsi apie tai su mokiniais.

Vertinant, ar respondentai yra ką nors girdėję apie „Vaikų liniją“ pagal darbą klasėse, matyti, kad 36 proc. pradinėse klasėse, 35 proc. gimnazijos klasėse ir 26 proc. pagrindinėse klasėse yra girdėję apie „Vaikų liniją“, bet nėra kalbėję apie ją su vaikais., 70 proc. pagrindinėse, 63 proc. gimnazijos ir 62 proc. pradinėse klasėse dirbantys respondentai buvo girdėję ir kalbėjęsi apie „Vaikų liniją“ su mokiniais.

APIBENDRINIMAS

INFORMACIJOS INTERNETE PATIKIMUMAS IR SAUGUMAS

Dauguma apklaustųjų yra itin aktyvūs interneto naudotojai, kurie kas dieną internetu naudojami daugiau nei 5 valandas. Populiariausi socialiniai tinklai – *Facebook* ir *YouTube*, kuriais naudojami 9 iš 10 respondentų. Didžioji dalis apklaustųjų yra asmeniškai susidūrę su nepageidaujamais elektroninio pašto laiškais, du trečdaliai susidūrė su kompiuterių virusais. Susidūrimai su kitais tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais buvo retesni ir tik kiek mažiau nei dešimtadalis tyrimo dalyvių nurodė, jog jiems visai nėra tekę susidurti su tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais. Daugiau kaip du trečdaliai respondentų internete pateikiamą informaciją patikrina kituose šaltiniuose arba konsultuojasi. Du trečdaliai respondentų nepatyrė jokios žalos dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejų. Penktadalis patyrė moralinę žalą, dešimtdaliui buvo sugadinta programinė įranga jų kompiuteryje.

GRĖSMĖS MOKINIAMS INTERNETE IR JŲ SPRENDIMO BŪDAI

9 iš 10 apklaustųjų nuomone, mokiniams internete labiausiai gresia susidūrimas su neteisėta ir žalinga informacija (pvz., diskriminacinio, pornografinio, rasistinio, smurtinio ir pan. pobūdžio informacija), priekabiavimas ir patyčios. 8 iš 10 atkreipė dėmesį į grėsmes, kylančias iš sunkiai kontroliuojamo naudojimosi internetu laiko ir priklausomybes. Dar apie du trečdaliai nurodė privatumo praradimą atskleidus asmeninius duomenis bei seksualinio pobūdžio pokalbius, siekiant išvilioti susitikti su nepažįstamaisiais. Absoliuti dauguma apklaustųjų atsakė, kad domisi, ką internete veikia jų mokiniai, o net trečdalis iš jų atsakė, kad domisi „visada“. Dažniausiai taikomos saugaus elgesio internete gebėjimų stiprinimo priemonės yra saugesnio interneto temų analizė pamokose bei mokinių konsultavimas, o labiausiai mokinius mokyti saugiai naudotis internetu motyvavo kasdieninis gyvenimas ir dalyvavimas mokymuose bei renginiuose. Beveik du trečdaliai respondentų nurodė, kad dažniausiai informacijos saugesnio interneto temomis ieško tinklalapyje www.draugiskasinternetas.lt, kai kiti šaltiniai (mokymai, žiniasklaida, socialiniai tinklai ir kt.) naudoti gerokai rečiau.

KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

9 iš 10 tyrimo respondentų nurodė, jog tobulina savo kvalifikaciją saugesnio interneto, medijų raštingumo, IT raštingumo, kibernetinio saugumo, ideologinės propagandos, patyčių ir kitomis žalingo turinio internete temomis. Trečdalis respondentų nurodė, kad į saugesnio interneto temą gilinasi kartą per metus, kitas trečdalis gilinasi dažniau nei kartą per metus ir trečdalis – rečiau nei kartą per metus.

PROJEKTO „SAUGESNIS INTERNETAS“ VEIKLOS, JŲ ĮTAKA IR VERTINIMAS

Analizuojant dalyvavimą projekto „Saugesnis internetas“ veiklose matyti, kad du trečdaliai respondentų įsitraukdavo į „Saugesnio interneto“ webinarų stebėjimą ir vaizdo medžiagos peržiūrą, o apie pusė respondentų lankydavosi „Saugesnio interneto“ svetainėje bei naudojo joje patalpintą medžiagą, ir dalyvavo „Saugesnio interneto“ ambasadorių mokymuose bei kituose renginiuose. Mažiausiai populiarūs buvo „Saugesnio interneto“ dienos renginiai, konkursai, transliacijų stebėjimas internete, nors ir juose dalyvavo 4 iš 10 respondentų. „Saugesnio interneto“ veiklose dažniau dalyvavo 16-25 metų darbo patirtį turintys, pagrindinėse ir gimnazijos klasėse dirbantys bei didmiesčiuose gyvenantys respondentai. Absoliučios daugumos (9 iš 10) respondentų nuomone projekto „Saugesnis internetas“ veiklos turėjo didelę ir vidutinę įtaką jų informuotumui apie saugų elgesį internete ir 8 iš 10 respondentų nuomone projekto „Saugesnis internetas“ veiklos turėjo didelę ir vidutinę įtaką jų medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui.

Projekto „Saugesnis internetas“ ambasadorių veikloje nurodė dalyvaujantys apie trečdalis respondentų, o apie pusė nurodė nedalyvaujantys. Ambasadorių veiklose rečiau dalyvavo pradinėse klasėse dirbantys respondentai. Apie interneto ambasadorių veiklas mokyklose nežinojo kas ketvirtas respondentas, likusieji – žinojo vienas ar kitas veiklas. Dažniau apie šias veiklas nežinojo pagrindinėse klasėse dirbantys ir 16-25 metų amžiaus grupės respondentai.

Kas ketvirtam respondentui labiausiai trūko metodinės medžiagos siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas. Jos dažniau trūko mažesnę darbo patirtį turintiems respondentams. Penktadaliui respondentų (dažniau turintiems 40 ar daugiau metų darbo patirties) labiausiai trūko priminimų apie vyksiančius renginius.

Keturi iš dešimties respondentų nurodė, kad svetainėje www.draugiskasinternetas.lt lankėsi kelis kartus per mėnesį, dar tiek pat (4 iš 10), kad lankėsi kelis kartus per metus. Kelis kartus per mėnesį lankėsi kiek daugiau 16-40 metų patirtį turintys, pradinėse ir pagrindinėse klasėse dirbantys respondentai.

Pusė respondentų projektą „Saugesnis internetas“ vertino „labai gerai“, trečdalis vertino „gerai“. Dauguma (8 iš 10) respondentų buvo girdėję apie „karštąją liniją“, bet nebuvo pranešę apie neteisėtą ir žalingą turinį internete; dešimtadalis buvo ir girdėję ir pranešę apie neteisėtą ir žalingą turinį internete (rečiau tai darė respondentai turintys iki 15 metų darbo patirtį ir gyvenantys miestuose ir rajonuose). Du trečdaliai respondentų buvo girdėję apie „Vaikų liniją“ ir kalbėjęsi apie ją su vaikais, dar trečdalis respondentų buvo girdėję apie „Vaikų liniją“, tačiau nebuvo apie ją kalbėjęsi su mokiniais.

IŠVADOS

- Dauguma apklaustų respondentų yra aktyvūs interneto ir socialinių tinklų (*Facebook, YouTube*) naudotojai. Ir nors daugelis yra susidūrę su kai kuriais tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo atvejais (nepageidaujami elektroninio pašto laiškai, kompiuterių virusai), tačiau dviem trečdaliams respondentų dėl to neteko patirti jokios žalos, o likusiais atvejais dažniausiai tai buvo moralinė žala. Tik mažiau nei dešimtadalis respondentų dėl tinklų ir informacijos saugumo pažeidimo yra patyrę finansinių nuostolių ar buvo pavogti arba suklastoti jų asmeniniai duomenys.
- Didžiosios daugumos respondentų nuomone mokiniams internete labiausiai gresia susidūrimas su neteisėta ir žalinga informacija, priekabiavimas ir patyčios bei grėsmės, kylančios iš sunkiai kontroliuojamo naudojimosi internetu laiko. Dauguma apklaustųjų domisi, ką internete veikia jų mokiniai, ir jų saugaus elgesio internete gebėjimus stiprina apie tai kalbėdami pamokose bei konsultuodami mokinius. Akivaizdus ir projekto „Saugesnis internetas“ veiklų poveikis respondentams – anot jų labiausiai mokinius mokyti saugiai naudotis internetu motyvavo dalyvavimas mokymuose bei kasdieninis gyvenimas, ir beveik du trečdaliai respondentų dažniausiai informacijos saugesnio interneto temomis ieško tinklalapyje www.draugiskasinternetas.lt.
- Absoliuti dauguma respondentų tobulina savo kvalifikaciją saugesnio interneto, medijų raštingumo, IT raštingumo, kibernetinio saugumo, ideologinės propagandos, patyčių ir kitomis žalingo turinio internete temomis. Trečdalis tai daro kartą per metus, trečdalis dažniau ir trečdalis – rečiau nei kartą per metus.
- Populiariausia projekto „Saugesnis internetas“ veikla – webinarų stebėjimas ir vaizdo medžiagos peržiūra. Tuo užsiėmė apie du trečdaliai respondentų. Veiklose dažniau dalyvavo 16-25 metų darbo patirtį turintys, pagrindinėse ir gimnazijos klasėse dirbantys bei didmiesčiuose gyvenantys respondentai.
- Daugumos respondentų nuomone projekto „Saugesnis internetas“ veiklos turėjo didelę ir vidutinę įtaką jų informuotumui apie saugų elgesį internete bei medijų raštingumo kompetencijų stiprinimui.
- Kas ketvirtam respondentui labiausiai trūko metodinės medžiagos siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas. Jos dažniau trūko mažesnę darbo patirtį turintiems respondentams.
- Pusė respondentų projektą „Saugesnis internetas“ vertino „labai gerai“, trečdalis vertino „gerai“.
- Dauguma respondentų buvo girdėję ir apie „karštąją liniją“ ir apie „vaikų liniją“, tačiau „vaikų linijoje“ įsitraukimas buvo didesnis – du trečdaliai respondentų ne tik buvo girdėję apie „vaikų liniją“, bet ir kalbėjęsi apie ją su vaikais, kaip tuo tarpu tik dešimtadalis buvo ir girdėję apie „karštąją liniją“ ir pranešę apie neteisėtą ir žalingą turinį internete.

REKOMENDACIJOS

- Atsižvelgiant, kad dešimtdaliui respondentų programinė įranga jų kompiuteryje yra buvusi sugadinta, siūlytina ateityje tiksliau identifikuoti šios problemos priežastis ir imtis prevencinių priemonių, siekiant išvengti tokių pasekmių.
- Identifikuoti grėsmių, kylančių iš sunkiai kontroliuojamo mokinių naudojimosi internetu laiko ir priklausomybių, rizikas ir ieškoti prevencinių priemonių jas mažinti.
- Labiau įtraukti į „Saugesnio interneto“ veiklas daugiau kaip 25 metų darbo patirtį turinčius ir rajonuose bei jų centruose gyvenančius respondentus.
- Reguliariai rengti ir atnaujinti metodinę medžiagą siekiant sėkmingai integruoti saugesnio interneto ir medijų raštingumo temas į ugdymo veiklas (tai ypač aktualu mažesnę darbo patirtį turintiems respondentams).